

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 2

August 2013

20
13

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 2

August 2013

**20
13**

Budgetoversigt 2
August 2013

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Rosendahls – Schultz Distribution
Herstedvang 10,
2620 Albertslund
T 43 22 73 00
F 43 63 19 69
E Distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk
www.rosendahls-schultzgrafisk.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:
Finansministeriet
Udgiftspolitisk center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
T 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC
Foto: Scanpix
Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk
Oplag: 1.000
Pris: 100 kr. inkl. moms
ISBN: 978-87-87353-31-1

Elektronik Publikation:

ISBN: 978-87-87353-32-8

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
fm.dk

Indhold

1.	Indledning	5
2.	Særlige emner på FFL14	13
2.1	Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse	14
2.2	Offentlige investeringer	16
2.3	Optag på uddannelserne	19
2.4	Forskning	21
2.5	Transportinvesteringer	23
2.6	Aftale om kommunernes økonomi	26
2.7	Aftale om regionernes økonomi	28
2.8	Sundhedspolitisk udspil	30
2.9	Indsatser overfor de mest udsatte grupper	32
2.10	Udgiftslofterne for 2014-2017	34
3.	Statens finanser	37
3.1	Oversigt over statens finanser	38
3.2	Statens udgifter	40
3.3	Statens indtægter	44
3.4	Statens finansieringsbehov og gæld	48
4.	Offentlige finanser og finanspolitikken	55
4.1	Offentlige finanser	56
4.2	Offentligt forbrug, beskæftigelse og investeringer	65
4.3	Finanspolitikens aktivetsvirkning	71
4.4	Strukturel offentlig saldo	74
Bilag 1	Korrektioner af gældende udgiftslofter på FFL14	77
Bilag 2	Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014	83
Bilag 3	Offentlige finanser, 2012-2014	91

1. Indledning

Der er tegn på et stemningsskifte i både dansk og international økonomi. I kraft af den afsmitende virkning fra bedre internationale konjunkturer ventes væksten i dansk økonomi at tage til i resten af 2013 og ind i 2014. På den baggrund skønnes en BNP-vækst på 1,6 pct. i 2014, mens der for 2013 ventes en ret beskeden fremgang på 0,2 pct.

Udsigterne for dansk økonomi understøttes af den økonomiske politik, herunder i kraft af lave renter, investeringsvinduet, øvrige beskæftigelsesrettede tiltag siden 2011 samt tiltagene i *Aftaler om Vækstplan DK*, der bidrager til at styrke danske virksomheders konkurrencedygtighed.

Samtidig er der med *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse* fra maj indgået aftale om at forlænge varigheden af den særlige uddannelsesordning med ½ år og indføre en ny midlertidig arbejdsmarkedsydelse for ledige, der opbruger dagpengereetten efter 1. januar 2014.

Finanslovsforslaget for 2014 og økonomiaftalerne med kommuner og regioner for 2014 holder sig inden for rammerne af budgetloven, hvor det årlige strukturelle underskud ikke må overstige ½ pct. af BNP.

Det er en grundlæggende præmis for finans- og udgiftspolitikken i disse år, at Danmark overholder budgetloven, som er vedtaget med et bredt flertal i Folketinget i 2012, og efterlever EU-henstillingen om at nedbringe de uforholdsmæssigt store offentlige underskud (i EU-traktatens forstand).

I 2014 er finanspolitikken tilrettelagt med henblik på at understøtte vækst og beskæftigelse inden for disse rammer. Finanslovsforslaget for 2014 udnytter de muligheder, som de finanspolitiske rammer giver.

Med budgetloven indføres udgiftslofter for henholdsvis stat, kommuner og regioner. De første udgiftslofter, som dækker perioden 2014-17, blev i juni vedtaget af et bredt flertal i Folketinget. Finanslovsforslaget for 2014 og økonomiaftalerne med kommuner og regioner overholder de vedtagne udgiftslofter, jf. *tabel 1.1*.

Udgiftslofterne er fastsat på baggrund af *Aftaler om Vækstplan DK*, der blev indgået i foråret, herunder aftalerne om en kontanthjælpsreform, reformen af SU og en afdæmpet vækst i det offentlige forbrug.

Tabel 1.1
Loftbelagte udgifter i 2014

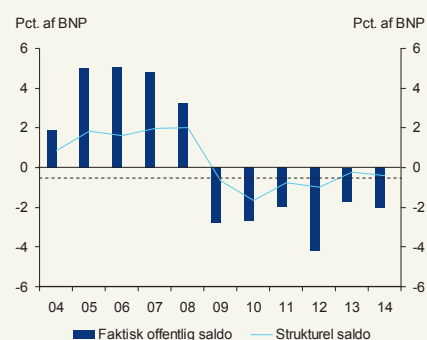
Mia. kr. (2014-priser)	Statsligt delloft for driftsudgifter	Statsligt delloft for indkomstoverførsler	Kommunalt udgiftsloft	Regionalt delloft for sundhedsudgifter	Regionalt delloft for udviklingsopgaver
Loft	185,8	253,1	230,1	102,6	2,9
FFL14 og økonomiaftaler	185,8	251,4	230,1	102,6	2,9

De statslige udgifter, der medregnes under det statslige delloft for driftsudgifter, er på finanslovsforslaget for 2014 budgetteret til 185,8 mia. kr., hvilket er sammenfaldende med det fastsatte udgiftsloft, *jf. tabel 1.1*. Dermed vil eventuelle merudgifter under delloftet for driftsudgifter skulle finansieres ved modgående mindreudgifter eller via afsatte reserver på finanslovsforslaget.

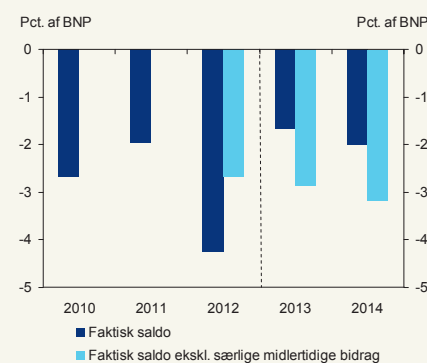
De statslige udgifter under delloftet for indkomstoverførsler udgør 251,4 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2014. De budgetterede udgifter er dermed ca. 1¼ mia. kr. lavere end det fastsatte delloft for statslige udgifter til indkomstoverførsler. Forskellen på delloftet for indkomstoverførsler og udgifterne under udgiftsloftet giver mulighed for løbende opbygning af den udsvingsbuffer til dækning af uforudsete merudgifter til indkomstoverførsler, som er forudsat i budgetloven. Udsvingsbufferen skal ses i lyset af risikoen for større udgiftsudsving.

Den offentlige saldo påvirkes i disse år af de svage konjunkturer. Det faktiske offentlige underskud skønnes at udgøre 1,7 pct. af BNP i 2013 og 2,0 pct. af BNP i 2014, *jf. figur 1.1*.

Figur 1.1
Faktisk og strukturel offentlig saldo 2004-14

Figur 1.2
Skøn for de offentlige finanser med og uden særlige midlertidige bidrag

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn og beregninger.

Det offentlige underskud skønnes dermed at blive nedbragt til under 3 pct. af BNP i 2013 i overensstemmelse med hovedkravet i Danmarks EU-henstilling. Samtidig forbedres den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013, hvilket er på linje med strammingskravet i EU-henstillingen.

Forudsætningen for, at EU-henstillingen kan blive ophævet i foråret 2014, er, at underskuddet på den faktiske saldo er bragt under 3 pct. af BNP i 2013, og at nedbringelsen af underskuddet til under 3 pct. af BNP er holdbar. Det forudsætter blandt andet, at EU-kommissionen i foråret 2014 skønner, at underskuddene i 2014 og 2015 vil være under 3 pct. af BNP. I *Danmarks Konvergensprogram 2013* skønnes det faktiske offentlige underskud til 2,9 pct. af BNP i 2015, dvs. tæt på grænsen i Stabilitets- og Vækstpagten på 3 pct. af BNP.

Det strukturelle underskud skønnes til 0,4 pct. af BNP i 2014, når det forudsættes, at udgifterne til statslige indkomstoverførsler på finanslovsforslaget for 2014 ligger knap 0,1 pct. af BNP under det fastsatte delloft for indkomstoverførsler. Det strukturelle underskud i 2014 er således tæt på budgetlovens grænse for det årlige strukturelle underskud på ½ pct. af BNP.

Det strukturelle underskud er opjusteret med ca. ¼ pct. af BNP i 2014 sammenlignet med skønnet i maj. Det skal blandt andet ses i lyset af en opjustering af de offentlige investeringer på 2¼ mia. kr. som følge af økonomiaftalerne for 2014 og finanslovsforslaget for 2014.

Finanspolitikken og en række øvrige økonomisk-politiske tiltag siden 2012 skønnes at bidrage til at øge BNP-niveauet med knap ½ pct. i 2013 og 2014. Dermed er finanspolitikken og øvrige økonomisk-politiske tiltag stort set neutrale for BNP-væksten i 2014. Heri indgår et bidrag fra den etårige finanseffekt på 0,1 pct. Den etårige finanseffekt i 2014 afspejler blandt andet et løft i de offentlige investeringer i 2014, *jf. nedenfor*.

Den planlagte finanspolitik skal ses i sammenhæng med, at pengepolitikken fortsat er ekstraordinært lempelig og renterne meget lave. Den lempelige pengepolitik bidrager væsentligt til den økonomiske aktivitet. Den ansvarlige linje i den økonomiske politik, hvor grænserne i såvel budgetloven og EU-henstillingen overholdes, er med til at fastholde tilliden til den økonomiske politik og dermed de lave renter til gavn for vækst og beskæftigelse.

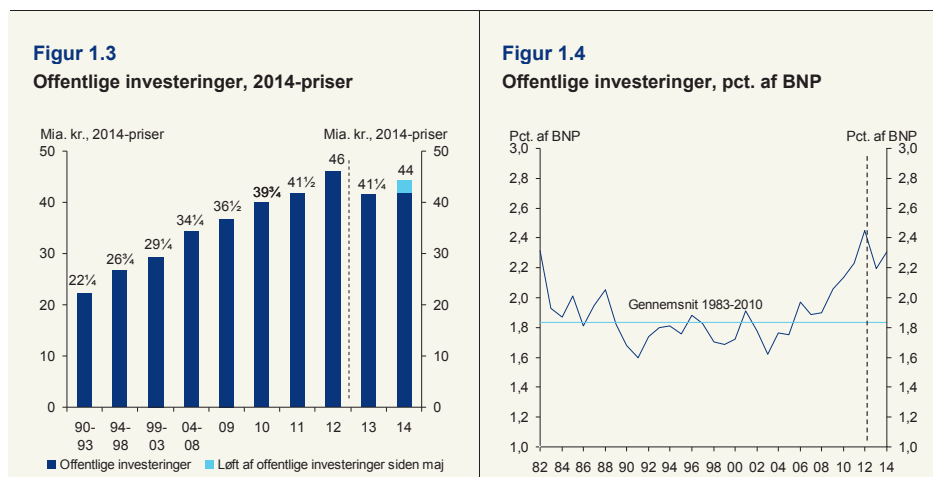
De skønnede faktiske offentlige underskud i 2013 og 2014 er opjusteret med 8¼ mia. kr. i 2013 og 7½ mia. kr. i 2014, når der sammenlignes med majvurderingen. Det skal blandt andet ses i lyset af en nedjustering af provenuet fra pensionsafkastskatten på 6 mia. kr. i 2013 i lyset af en svagere udvikling i aktiekursen og større rentestigninger gennem 2013 end forventet i maj. Hertil kommer lavere indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. på ca. 1½ mia. kr. i 2013 og 3 mia. kr. i 2014 afledt af en svagere udvikling i lønsummen. I 2014 er det offentlige underskud desuden opjusteret som følge af højere offentlige investeringsudgifter på 2¼ mia. kr. i lyset af økonomiaftalerne for 2014 og finanslovsforslaget for 2014.

De offentlige underskud i 2013 og 2014 er påvirket af midlertidige indtægter som følge af den særlige rabatordning i forbindelse med omlægningen af eksisterende kapitalpensionsordninger, der var et led i *Aftalen om skattereform* fra juni 2012, og som med *Aftalen om Vækstplan DK* fra april 2013 blev forlænget til også at omfatte 2014. De midlertidige indtægter herfra skønnes med betydelig usikkerhed at udgøre 40 mia. kr. i alt, som er forudsat ligeligt fordelt mellem 2013 og 2014.

Som følge af den igangværende omlægning i pensionssektoren fra ordninger med et garanteret afkast i de enkelte år til ordninger, hvor afkastet i de enkelte år afspejler markedsafkastet, indgår desuden midlertidige indtægter på 2 mia. kr. fra pensionsafkastskatten i både 2013 og 2014, *jf. boks 6.2 i Økonomisk Redegørelse, august 2013*.

Eksklusive disse midlertidige indtægter skønnes det offentlige underskud til 2,9 pct. af BNP i 2013 og 3,2 pct. af BNP i 2014, *jf. figur 1.2*. I 2015, hvor den faktiske saldo ikke længere vil være påvirket af midlertidige indtægter fra omlægningen af kapitalpensioner, skønnes et offentligt underskud på 2,9 pct. af BNP i forbindelse med *Danmarks Konvergensprogram 2013*.

De offentlige investeringer er opjusteret med 2¼ mia. kr. i 2014, når der sammenlignes med majvurderingen. Det højere investeringsniveau skal ses i lyset af et aftalt løft i regionerne i forbindelse med økonomiaftalerne for 2014, et højere niveau for de statslige vejinvesteringer og en afsat anlægsreserve på 1 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2014, *jf. figur 1.3*.

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Dermed skønnes udgifterne til offentlige investeringer at udgøre godt 44 mia. kr. eller ca. 2,3 pct. af BNP i 2014. Det er et højt niveau set i historisk perspektiv, *jf. figur 1.4*. Realvæksten i de offentlige investeringer er på den baggrund opjusteret til 6,8 pct. i 2014 mod en skønnet realvækst på 1,2 pct. i majvurderingen.

Offentlige nøgletal i 2013 og 2014

Med finanslovsforslaget for 2014 budgetteres der med et underskud på statens finanser (den såkaldte DAU-saldo) på 31¼ mia. kr. (1,6 pct. af BNP), *jf. tabel 1.2*. Det højere DAU-underskud i 2014 kan henføres til højere statslige udgifter end i 2013, herunder øgede statslige anlægsudgifter og en stigning i udgifterne til folkepension mv., men også lavere indtægter fra blandt andet moms og pensionsafkastskat.

Tabel 1.2
Offentlige nøgletal for 2013 og 2014

	2013		2014	
	Maj	August	Maj	August
DAU-saldo (mia. kr.)	-24,6	-17,3	-	-31,2
DAU-saldo (pct. af BNP)	-1,3	-0,9	-	-1,6
Statens nettokassesaldo (mia. kr.)	-35,7	-32,3	-	-22,7
Offentlig saldo ¹⁾ (mia. kr.)	-23,0	-31,2	-31,1	-38,5
Offentlig saldo ¹⁾ (pct. af BNP)	-1,2	-1,7	-1,6	-2,0
Strukturel offentlig saldo ²⁾ (pct. af BNP)	-0,2	-0,2	-0,1	-0,4
Realvækst i det offentlige forbrug (pct.)	0,9	0,6	0,6	0,5
Realvækst i de offentlige investeringer (pct.)	-7,4	-10,2	1,2	6,8
Finanseffekt (pct. af BNP)	-0,3	-0,4	0,1	0,1
Aktivitetsvirkning af finanspolitik og øvrige økonomisk politiske initiativer ³⁾ (BNP-niveau)	0,5	0,4	0,3	0,4
Aktivitetsvirkning af finanspolitik og øvrige økonomisk politiske initiativer ³⁾ (vækstbidrag i pct. af BNP)	0,3	0,1	-0,2	0,0

- 1) Omfatter stat, regioner, kommuner samt sociale kasser og fonde (A-kasser og Lønmodtagernes Garanti-fond).
- 2) Den strukturelle saldo tager højde for konjunkturerne påvirkning af de offentlige finanser samt særlige forhold, der blandt andet er afledt af udviklingen på de finansielle markeder.
- 3) Aktivitetsvirkningen af finanspolitikken og øvrige økonomisk politiske initiativer omfatter den ét-årige finanseffekt, de flerårige virkninger af finanspolitikken i 2012 og 2013 samt effekten af øvrige økonomisk politiske initiativer i 2012 og 2013, som omfatter investeringer på klima- og energiområdet, i renoveringer af almene boliger samt effekten af investeringsvinduet mv.

I 2013 skønnes et underskud på DAU-saldoen på 17,3 mia. kr., svarende til 0,9 pct. af BNP. DAU-underskuddet i 2013 er dermed – i modsætning til underskuddet på den samlede offentlige saldo – nedjusteret med 7,3 mia. kr. i forhold til maj. Det skal navnlig ses i sammenhæng med, at DAU-saldoen i modsætning til den offentlige saldo er påvirket af øgede indtægter fra erhvervsskatter i lyset af løbende reguleringer i forbindelse med virksomhedernes skatteansættelse for tidligere år og merindtægter fra pensionsafkastskatten. På DAU-form har disse indtægter virkning på indbetalingstidspunktet, mens de på nationalregnskabsform henføres til indkomståret, *jf. kapitel 3*.

Statens underskud i 2013 og 2014 skal ses i sammenhæng med, at muligheden for omlægning af kapitalpensionsordninger skønnes at medføre midlertidige indtægter på 20 mia. kr. i begge år.

Underskuddet på statens nettokassesaldo, der er central for udviklingen i statsgælden, skønnes at udgøre ca. 32¼ mia. kr. i 2013 og 22¾ mia. kr. i 2014. Nettokasseunderskuddet skal ses i sammenhæng med det forventede DAU-underskud, men er desuden påvirket af genud-

lån og beholdningsbevægelser, der samlet set ventes at give et negativt bidrag til nettokas-sesaldoen på ca. 11 mia. kr. i 2013 og et positivt bidrag på 8½ mia. kr. i 2014, *jf. kapitel 3*.

Underskuddet på den strukturelle saldo skønnes til -0,2 pct. af BNP i 2013 og -0,4 pct. af BNP i 2014. Svækkelsen af den strukturelle saldo fra 2013 til 2014 skal ses i lyset af den forudsatte stigning i de offentlige investeringer i 2014.

Skønnet for realvæksten i det offentlige forbrug er nedjusteret til 0,6 pct. i 2013 og 0,5 pct. i 2014 i forhold til majvurderingen, hvor realvæksten i det offentlige forbrug blev skønnet til 0,9 pct. i 2013 og 0,6 pct. i 2014. Nedjusteringen skal blandt andet ses i lyset af finansierings-elementerne i *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*. Hertil kommer et højere niveau for det offentlige forbrug i 2012 end i den foreløbige opgørelse fra Danmarks Statistik, der lå til grund i majvurderingen.

Realvæksten i de offentlige investeringer er nedjusteret fra -7½ pct. til -10¼ pct. i 2013 og opjusteret fra 1¼ pct. til 6¾ pct. i 2014. Nedjusteringen i 2013 skal ses i lyset af et højere niveau for de offentlige investeringer i 2012 end lagt til grund i maj, mens den højere realvækst i 2014 skal ses i sammenhæng med det nævnte løft i de offentlige investeringer på 2¼ mia. kr.

Finanspolitikken og en række øvrige økonomisk-politiske initiativer fra og med 2012 skønnes at bidrage til at øge BNP-niveauet med knap ½ pct. i 2013 og 2014. Der skønnes et svagt positivt bidrag til BNP-væksten i 2013 og et omtrent neutralt bidrag i 2014. Heri indgår et bidrag fra den etårige finanseffekt på -0,4 pct. af BNP i 2013 og 0,1 pct. af BNP i 2014.

2. Særlige emner på FFL14

Resume

- *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse:* Med aftalen sikres en bedre og mere rimelig indfasning af dagpengereformen. Der er afsat i alt 1,5 mia. kr. i perioden 2013-2016 hertil.
- *Offentlige investeringer:* Regeringen øger med finanslovsforslaget for 2014 de offentlige investeringer til 44 mia. kr. i 2014, hvilket er knap 3 mia. kr. mere end i 2013.
- *Optag på uddannelserne:* Regeringen foretager massive investeringer for at sikre opfyldelsen af sine ambitiøse uddannelsesmålsætninger. Fra 2013 til 2014 løftes investeringerne i uddannelse (taxamentertilskud mv.) og SU med 2,3 mia. kr.
- *Forskning:* Regeringen ønsker, at Danmark skal være et førende vidensamfund og har en målsætning om offentlige forskningsmidler på mindst 1 pct. af BNP. Med finansloven for 2014 udgør de offentlige forskningsmidler 20,8 mia. kr. i 2014, hvilket svarer til 1,09 pct. af BNP.
- *Transportinvesteringer:* Der igangsættes med transportaftalerne omfattende nye transportinvesteringer i veje og kollektiv trafik, der i de kommende år vil udgøre over 9 mia. kr.
- *Aftale om kommunernes økonomi:* Regeringen har indgået aftale med kommunerne om økonomien i 2014, der prioriterer et løft i serviceudgifterne på knap 500 mio. kr. Med *Aftaler om Vækstplan DK* øges de kommunale anlægsinvesteringer desuden med 2 mia. kr. i 2014 i forhold til budget 2013.
- *Aftale om regionernes økonomi:* Regeringen har indgået aftale med regionerne om økonomien i 2014, hvor der prioriteres knap 1,1 mia. kr. til øget sygehusaktivitet mv. Desuden er det aftalt at løfte de regionale investeringer med knap 2 mia. kr. i forhold til budget 2013, hvilket er et historisk højt niveau.
- *Sundhedspolitisk udspil:* Regeringen vil have et mere sammenhængende sundhedsvæsen med udgangspunkt i den enkelte borger. Der er afsat cirka i 150 mio. kr. årligt i 2014-2017 hertil.
- *De mest udsatte grupper:* Regeringen vil styrke indsatsen over for de mest udsatte grupper ved at afsætte to reserver til henholdsvis socialt udsatte børn og unge samt vold i familien, og ved at målrette satspuljen mod ungdomskriminalitet, psykiatri, handicapområdet og udsatte voksne.
- *Udgiftslofterne for 2014-2017:* Der foretages i forbindelse med finanslovsforslaget for 2014 en række justeringer af de statslige, kommunale og regionale udgiftslofter.

2.1 Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse

Afkortningen af dagpengeperioden har medført, at et stort antal personer opbruger deres dagpengeret på omtrent samme tid. Det gør det sværere for de ledige at få fodfæste på arbejdsmarkedet og skaber derved usikkerhed om den enkeltes forsørgelsesgrundlag.

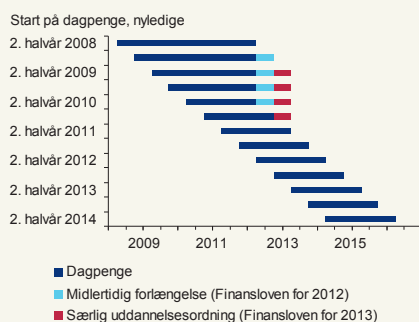
For at håndtere denne udfordring har regeringen og Enhedslisten med *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse* sikret en ny og bedre indfasning af dagpengereformen.

Aftalen betyder, at personer, der opbruger dagpengeretten i 2013, vil være sikret et offentligt forsørgelsesgrundlag, og at dagpengereformen indføres mere nænsomt over en årrække. Dette sikres gennem en forlængelse af den særlige uddannelsesordning samt introduktionen af en ny, midlertidig arbejdsmarkedsydelse.

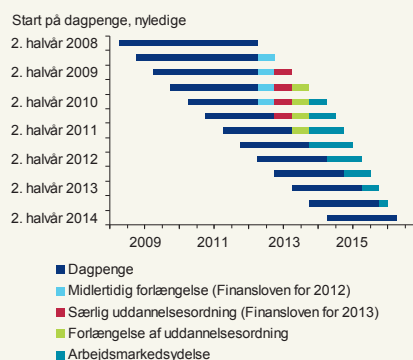
I aftalen indgår en udvidelse af aktiveringsmulighederne for personer på den særlige uddannelsesordning. Derudover indebærer den midlertidige arbejdsmarkedsydelse ret og pligt til aktivering for personer på ordningen samt ret til 8 ugers uddannelse for ufaglærte og faglærte med en forældet uddannelse og ret til læse-, skrive- og regnekurser til ledige uden en ungdomsuddannelse, hvis der er behov herfor.

Aftalen vil indebære en mere jævn og gradvis indfasning af den 2-årige dagpengeperiode og en mere kontinuerlig afgang af ledige, som opbruger dagpengeretten i 2013-2016, *jf. figur 2.1. og figur 2.2.* Der vil være afløb fra ordningen frem til 2. halvår 2016.

Figur 2.1
Eksisterende dagpengesystem inkl. forlængelser

Figur 2.2
Ny lempeligere indfasning

Anm.: Det er fremstillingsmæssigt forudsat, at ledigheden er én sammenhængende periode. Forløbet vil kunne forlænges, hvis den ledige opnår midlertidig beskæftigelse i ledighedsforløbet. Det kan forlænge perioden med den midlertidige arbejdsmarkedsydelse med op til ½ år.

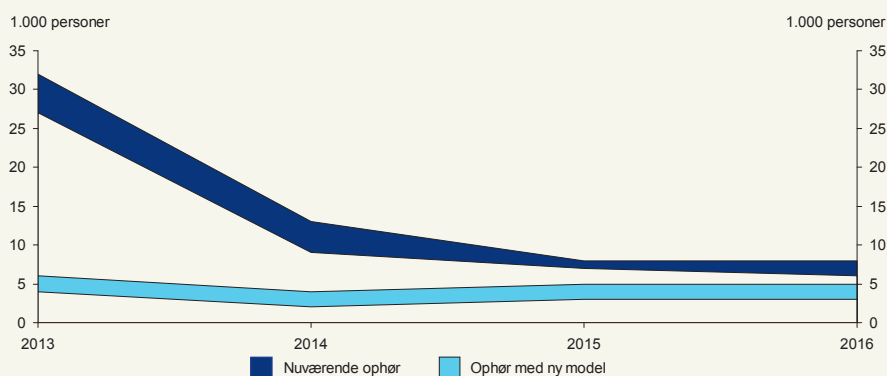

Målet med aftalen er at undgå den uheldige situation, at større grupper risikerer at opbruge retten til ydelser på omtrent samme tidspunkt. Det vil blandt andet gøre det lettere for de ledige at finde job - også i slutningen af ydelsesperioden. I 2016 vil den midlertidige arbejdsmarkedsydelse være afviklet og dagpengereformen fra 2010 fuldt indfaset. Den midlertidige arbejdsmarkedsydelse omfatter ledige, som opbruger retten til dagpenge i 1. halvår 2014 og frem til udgangen af 1. halvår 2016.

Den nye ordning vil desuden betyde, at langt størstedelen af den gruppe, som har udsigt til at opbruge dagpengereetten og/eller retten til uddannelsesydelse i løbet af 2013, vil kunne overgå til den forlængede uddannelsesydelse. Med *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse* skønnes der på baggrund af det seneste skøn for antallet af personer, som opbruger dagpengereetten, at være 4.000-6.000 personer, som i 2013 ikke vil blive omfattet af de nye regler, jf. figur 2.3.

Figur 2.3

Antal personer som opbruger retten til dagpenge eller arbejdsmarkedsydelse

Anm.: Teknisk fremskrivning af dagpengeophør.

Det langsigtede skøn er forbundet betydelig usikkerhed, blandt andet fordi det omfatter et skøn over adfærden for fremtidige ledige, som endnu ikke har påbegyndt et ledighedsforløb under de regler, der er indført med dagpengereformen

Kilde: Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet.

På baggrund af *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse* er der på finanslovsforslaget indbudgetteret en merudgift på i alt 843 mio. kr. i 2014, jf. tabel 2.1.

Tabel 2.1
Udgifter ved *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*

Mio. kr. (2014-pr)	2013	2014	2015	2016	2017
Forlængelse af den særlige uddannelsesordning	369	319	0	0	0
Ny midlertidig arbejdsmarkedsydelse	0	524	297	38	0
Udgifter i alt	369	843	297	38	0

Anm.: Udgifterne afspejler den konkrete indbudgettering i FFL14 og er derfor før skat og tilbageløb. De afviger af den grund fra finanseringsbehovet i *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*.

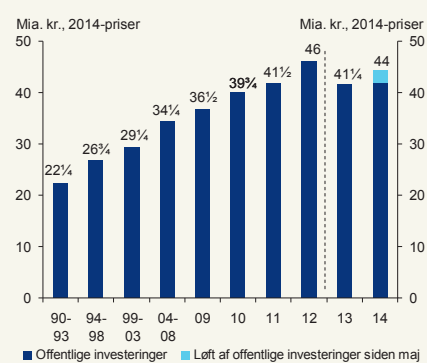
Aftalen er fuldt finansieret. Initiativerne finansieres gennem reduktion af reserver og puljer samt en målretning af seks ugers selvvalgt uddannelse, øgede indtægter fra ikke-hævet feriegodtgørelse, en justering af tilbuddet om danskuddannelse for voksne udlændinge og en omprioritering af uddannelsespuljen.

2.2 Offentlige investeringer

Regeringen har fra første dag arbejdet målrettet på at bringe Danmark så skånsomt gennem krisen som muligt. Dette sker blandt andet ved gennem rekordhøje investeringer at føre en finanspolitik, der bidrager til at holde hånden under beskæftigelsen.

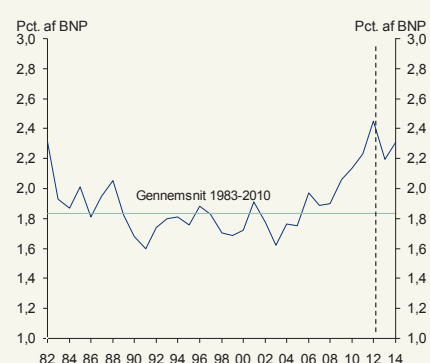
Med kickstarten løftede regeringen de offentlige investeringer i 2012 til 46 mia. kr. (2014-priser), *jf. figur 2.4*. Det er det højeste offentlige investeringsniveau i 30 år, *jf. figur 2.5*.

Figur 2.4
Offentlige investeringer, 2014-priser, 1990-2014

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Figur 2.5
Offentlige investeringer, pct. af BNP, 1982-2014

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Med finanslovsforslaget for 2014 øger regeringen investeringerne væsentligt. Allerede med *Vækstplan DK* løftede regeringen de planlagte offentlige investeringer med 2 mia. kr., som målrettes kommunerne. Med Aftale om regionernes økonomi i 2014 sikrede regeringen endvidere, at regionernes investeringer løftes med knap 2 mia. kr. i forhold til 2013. Og med finanslovsforslaget afsætter regeringen yderligere 1 mia. kr. til nye anlægsinvesteringer i 2014.

Regeringen sikrer med disse markante initiativer, at det offentlige investeringsniveau øges til over 44 mia. kr. i 2014, hvilket er næsten 3 mia. kr. mere end i 2013.

I de kommende år er der planlagt en række større offentlige investeringsprojekter, som vil understøtte aktiviteten og beskæftigelsen, *jf. boks 2.1*.

Boks 2.1

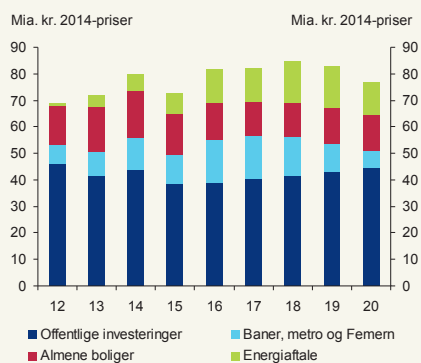
Større planlagte offentlige investeringsprojekter

- Nye supersygehuse (45 mia. kr.)
- Modernisering af universiteternes laboratorier (6 mia. kr.)
- Nye markante investeringer i det statslige vej- og banenet, herunder en ny Storstrømsbro (9 mia. kr.)
- Metro Cityringen (23 mia.kr.)
- Femern Bælt-forbindelsen (53 mia. kr.)
- Togfonden DK (28 mia.kr.)
- Investeringer afledt af energiaftalen (90-150 mia. kr.)

Anm.: Investeringsudgifterne er opgjort i 2014-priser. En del af investeringerne afledt af energiaftalen udføres af private selskaber og husholdninger.

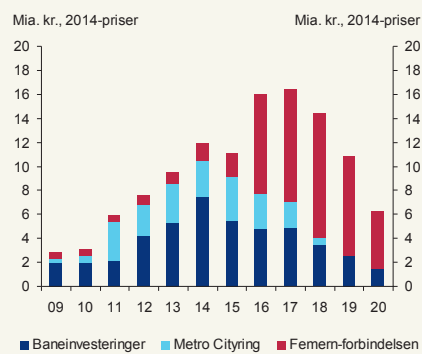
En del af de planlagte projekter fortages blandt andet af offentlige virksomheder og selskaber, almene boligselskaber mv., som i nationalregnskabet indgår i de private investeringer. Når de planlagte offentlige investeringer ses i sammenhæng med investeringerne i banettet, Metro Cityringen og Femern Bælt-forbindelse, forventede investeringer i almene boliger samt investeringerne afledt af energiaftalen, forventes der en væsentlig stigning i de samlede investeringer fra 2013 til 2014 samt et meget højt investeringsniveau for offentlige og politisk besluttede anlægsprojekter frem mod 2020 *jf. figur 2.6*.

Figur 2.6
Offentlige og politisk besluttede investeringer,
2012-2020

Anm.: Investeringerne i banenettet er ekskl. investeringerne i Togfonden DK. For energifaftalen er det antaget i forhold til profilen i figur 2.9, at en del af investeringerne i energifaftalen fortrænger andre investeringer.

Figur 2.7
Investeringer i baner, Metro Cityringen og
Femern Bælt-forbindelsen, 2009-2020

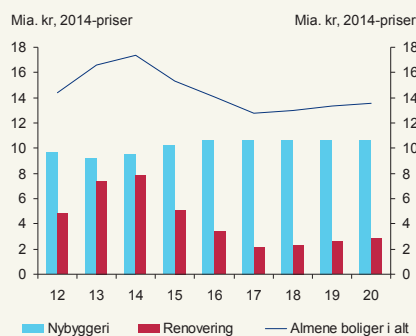

Anm: Ekskl. investeringerne i Togfonden DK.
Kilde: Transportministeriet.

Udviklingen i de samlede investeringer skal ses i lyset af en vækst i investeringerne i banenettet, et fortsat højt niveau for investeringerne i Metro Cityringen og en tiltagende investeringsaktivitet i Femern Bælt-forbindelsen, *jf. figur 2.7*.

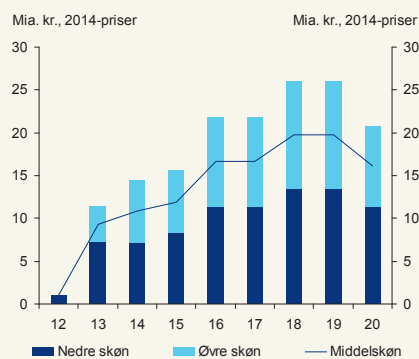
Hertil kommer investeringerne i almene boliger, hvor især renoveringsaktiviteten skønnes at stige i 2013 og 2014 som følge af fremrykning og forøgelse af Landsbygefondens renoveringsramme, *jf. figur 2.8*.

Figur 2.8
Forventede nyinvesteringer og renoveringer i almene boliger

Kilde: Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Figur 2.9
Forventede investeringer afledt af energiaftalen, 2012-2020

Anm.: Investeringerne afledt af energiaftalen er omfattet af usikkerhed og er derfor angivet i intervaller

Kilde: Klima, Energi- og Bygningsministeriet

Endelig forventes der med *Aftale om den danske energipolitik 2012-2020* markante investeringer i blandt andet vedvarende energi og energieffektiviseringer som delvist gennemføres af private virksomheder og husholdninger, jf. figur 2.9.

2.3 Optag på uddannelserne

Det er regeringens målsætning, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører mindst en ungdomsuddannelse i 2015, og at 60 pct. af en ungdomsårgang gennemfører en videregående uddannelse i 2020.

Regeringens uddannelsesmålsætninger skal ses i lyset af, at uddannelse og faglige kvalifikationer har vidtrækkende betydning både for den enkelte og for samfundet som helhed.

For den enkelte kan uddannelse give større selvværd og bedre muligheder for et aktivt samfundsliv. Uddannelse og kvalifikationer giver samtidig stærkere jobmuligheder og højere løn.

For samfundet er uddannelse samtidig grundlaget for vækst og velstand i fremtiden. Virksomhederne får adgang til en arbejdsstyrke med højere kvalifikationer, og adgangen til dygtige og veluddannede medarbejdere gør det mere attraktivt at investere og skabe arbejdspladser i Danmark.

Udviklingen i optaget på uddannelsesområdet går i den rigtige retning. Fra 2006 til 2011 er der sket en stigning i den andel af en årgang, der forventes at få en uddannelse, jf. tabel 2.2.

Tabel 2.2

Andele af en årgang, der forventes at gennemføre hhv. mindst en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse

Pct.	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ungdomsuddannelse	85,8	85,6	85,3	87,4	89,6	92,0
Videregående uddannelse	48,7	48,3	47,2	49,4	53,6	59,0

Kilde: Profilmodellen, Undervisningsministeriet.

Det stigende optag på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser i de seneste år peger i retning af, at en endnu større del af de unge fremover vil gennemføre en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse. Det vil hæve uddannelsesniveaet yderligere og bidrage til at opfylde regeringens uddannelsesmålsætninger.

Regeringen har siden sin tiltræden valgt at prioritere betydelige midler til uddannelse og SU. Fra 2011 til 2013 er der blevet tilført i alt ca. 6 mia. kr. til uddannelsesområdet med henblik på at opfylde uddannelsesmålsætningerne.

Med finanslovsforslaget for 2014 fortsætter regeringen sin linje med at investere i Danmarks fremtid. For at finansiere den stigende uddannelsesaktivitet har regeringen således prioriteret ca. 2,3 mia. kr. mere end i 2013 til uddannelse, *jf. tabel 2.3.*

Tabel 2.3

Udviklingen i udgifter til uddannelse mv.

Mio. kr., 2014-priser	2011	2012	2013	2014	Ændring fra 2013 til 2014
Ungdomsuddannelser ¹	17.939	18.891	19.563	19.518	-44
Videregående uddannelser ²	12.222	12.943	13.647	14.286	639
SU-stipendier	15.946	17.597	18.866	20.568	1.702
I alt	46.107	49.431	52.076	54.372	2.296

1) Omfatter de uddannelser, der tæller med i 95 pct.-målsætningen, herunder erhvervsrettede og gymnasiale ungdomsuddannelser.

2) Omfatter de uddannelser, der tæller med i 60 pct.-målsætningen, herunder erhvervsakademi-, professionsbachelor- og universitetsuddannelser.

Kilde: FFL14.

Det mindre fald i udgifter til ungdomsuddannelser fra 2013 til 2014 skyldes, at ungdomsårgangene bliver mindre.

De ambitiøse investeringer på uddannelsesområdet til både aktivitetsstigninger og nye initiativer er blandt andet finansieret af konkrete budgetforbedringer på uddannelsesområdet på

finanslovsforslaget for 2014. Der sker således en målretning af statens voksenuddannelsesstøtte (SVU), så der i højere grad tilgodeses uddannelsessøgende, der ikke allerede har erhvervet en videregående uddannelse, en målretning af gymnasiale suppleringskurser samt en afskaffelse af tilskud til udvekslingsophold for unge under 18 år.

2.4 Forskning

Forskning er vigtig for Danmarks fremtid, fordi det styrker Danmark i den globale konkurrence og lægger fundamentet for fremtidens velfærd.

Forskningen skal blandt andet bidrage til at løse væsentlige samfundsmæssige udfordringer og give danske virksomheder gode muligheder for at udvikle nye produkter og løsninger.

Forskningen skal eksempelvis være med til at omstille Danmark til en grøn økonomi, fremme sundhed og livskvalitet, skabe en konkurrence- og bæredygtig produktion af fødevarer, udvikle transport- og infrastrukturensystemer. Samtidig er det vigtigt, at forskningen omsættes til innovation og jobskabelse i erhvervslivet og styrker udviklingen af den offentlige sektor.

Regeringen fastholder på denne baggrund et højt ambitionsniveau på forskningsområdet, herunder at bevillingerne til forskning skal udgøre mindst 1 pct. af BNP.

Regeringen afsætter betydelige midler til forskning i 2014, og det offentlige forskningsbudget forventes at udgøre 20.751 mia. kr. i 2014 svarende til 1,09 pct. af BNP, *jf. tabel 2.4.*

Tabel 2.4

Det offentlige forskningsbudget 2008-2014

Mio. kr., 2014-pl	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Statens forskningsbudget	14.866	15.942	16.108	16.793	16.407	16.474	16.420
Øvrigt offentlige forskningsbudget	2.653	2.936	3.515	3.480	4.139	4.553	4.331
Offentligt forskningsbudget i alt	17.519	18.878	19.623	20.273	20.546	21.028	20.751
Andel af BNP i alt	0,90	1,03	1,06	1,08	1,10	1,12	1,09

Kilde: Danmarks Statistik, Økonomisk Redegørelse, august 2013 samt egne beregninger.

Det offentlige forskningsbudget er steget væsentligt siden 2008, og har siden 2011 ligget stabilt på over 20 mia. kr. om året. Det offentlige forskningsbudget udgøres primært af bevillinger afsat på finansloven.

Det er fortsat regeringens prioritet at sikre, at universiteterne og de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner har de bedst mulige rammebetingelser for på længere sigt at tilrette-

lægge den forskning og udviklingsaktivitet, som skal danne grundlaget for den fortsatte kvalitetsudvikling af de videregående uddannelser.

Derfor har regeringen på finanslovsforslaget videreført niveauet af basisforskningsmidler, der således udgør 8,4 mia. kr. årligt frem til 2016.

Basisforskning på universiteterne og andre forskningsinstitutioner udgør godt halvdelen af det statslige forskningsbudget, *jf. tabel 2.5*. Bevillingerne til basisforskning bevilges direkte til institutionerne uden bindinger og prioriteres efter universiteternes vurdering. Midler til basisforskning skal sikre kvalitet i forskningen og en stærk videnopbygning til gavn for samfundet.

Tabel 2.5

Det statslige forskningsbudget 2013-2016

Mio. kr., 2014-pl	2013	2014	2015	2016
Basisforskning på universiteter	8.433	8.433	8.433	8.433
Det Strategiske Forskningsråd	787	523	354	340
Det Frie Forskningsråd	1.159	997	976	958
Innovation	974	895	855	856
Øvrig forskning	5.121	4.713	4.286	4.247
Forskningsreserve	-	859	1.328	1.651
I alt	16.474	16.420	16.233	16.485

På finanslovsforslaget for 2014 afsættes derudover i alt ca. 1,5 mia. kr. i 2014 til Det Strategiske Forskningsråd og Det Frie Forskningsråd, hvor midlerne søges i konkurrence. De konkurrenceudsatte forskningsmidler skal sikre, at midlerne prioriteres til områder med de bedste faglige ideer og projekter.

Regeringen har med afsæt i strategien fremlagt et forhandlingsudspil til en reform af forsknings- og innovationssystemet, der skal sikre et mere fleksibelt forsknings- og innovationssystem, som i højere grad er gearret til at håndtere nye, komplekse samfundsudfordringer og understøtte konkrete innovationsbehov i virksomhederne.

I forlængelse af regeringens innovationsstrategi er der desuden afsat flerårige bevillinger til en række innovationsaktiviteter. Innovationsinitiativerne skal fremme samarbejde og formidling af viden mellem forskere, forsknings- og uddannelsesinstitutioner og virksomheder med henblik på kommercialisering af forskningsresultater.

Der afsættes blandt andet yderligere 25 mio. kr. årligt til innovationscentre med henblik på større hjemtagning af viden til Danmark, 62 mio. kr. årligt til Godkendte Teknologiske Serviceinstitutioner til styrkelse af den teknologiske service i Danmark og 86 mio. kr. årligt til innovationsmiljøer for at understøtte udvikling og bearbejdning af innovative projektideer.

Derudover afsættes 4,7 mia. kr. i 2014 til øvrig forskning, herunder 325 mio. kr. til demonstrationsprogrammer inden for energi. Regeringen vil dermed fremme ny klimavenlig energiteknologi, der øger Danmarks forsyningssikkerhed og bidrager til at realisere erhvervspotentialerne på energiområdet.

Endelig er der med finanslovsforslaget afsat en reserve på 859 mio. kr. i 2014 til strategiske initiativer inden for forskning og innovation. Reserven udmøntes i forbindelse med forhandlingerne om finansloven for 2014.

Regeringen foreslår, at reserven primært udmøntes med fokus på at styrke den erhvervsrettede forsknings- og innovationsindsats. Dette kan skabe grundlag for fremtidig vækst og beskæftigelse, jf. tabel 2.6.

Tabel 2.6
Regeringens udspil til fordeling af forskningsreserven

Mio. kr., 2014-pl	2014
Forskningsreserve til udmøntning	859
Strategisk forskningsindsats (herunder fødevarer, sundhed, miljø og vækstteknologier)	345
Innovation og entreprenørskab (herunder Fonden for Entreprenørskab, SMV-innovationsprogram samt Global Entrepreneurship week)	127
Internationalt forskningssamarbejde	86
Fri forskning med fokus på talentudvikling mv.	240
Forskningsinfrastruktur	55
Terrorforskning og cybersikkerhed	6

Regeringen foreslår konkret, at der blandt andet udmøntes strategiske midler til forskning i produktionssystemer og -processer i fødevarerhvervet med henblik på at understøtte en effektiv produktion af sunde og sikre fødevarer til det voksende globale marked. Desuden foreslår regeringen, at der udmøntes strategiske midler til forskning i sundhed og livskvalitet, herunder stamcelleforskning samt klinisk forskning. Det skal bidrage til bedre sygdomsbekæmpelse og forebyggelse.

2.5 Transportinvesteringer

Investeringer på transportområdet er væsentlige i forhold til at sikre en moderne infrastruktur, der kan styrke det fremadrettede grundlag for vækst og beskæftigelse.

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indgik den 21. marts 2013 *Aftale om en ny Storstrømsbro, Holstebromotorvejen mv.* og den 25. april 2013 *Aftale om linjeføring for Holstebromotorvejen*, jf. tabel 2.7.

Aftalerne omfatter dels initiativer på baneområdet, der sikrer den løbende udbygning af kapaciteten i den kollektive infrastruktur, og dels initiativer på vejområdet blandt andet som led i indsatsen mod trængsel, trafikale problemer og sikring af kapacitet på vejene.

Tabel 2.7
Aftaleelementer i de indgåede transportaftaler

Mio. kr., 2014-pl	Afsatte midler i alt	Forventet anlægsperiode ¹⁾
Projektering af en ny dobbeltsporet jernbanebro over Storstrømmen	327	-
Ny baneforbindelse til Aalborg lufthavn	278	2016-2019
Tilskudpulje til installation af nye signalløsninger i godstog	55	-
Opgradering af banestrækningen Hobro-Aalborg samt udfletning ved Ringsted	588	2013-2017
Øget tilskud til en letbane i Ring 3-korridoren i hovedstadsområdet	202 ¹⁾	-
Ny delvist brugerbetalt forbindelse over Roskilde Fjord	431	-
Motorvej mellem Herning og Holstebro og en vejforbindelse til Gødstrup	3.912	2013-2018
Udbygning af den sidste etape af Køge Bugt motorvejen fra 6 til 8 spor	793	2013-2018
Nyt motorvejttilslutningsanlæg til det kommende sygehus ved Odense	209	2013-2016
Skibsstødssikring af fire broer	254	2014-2015
Øgede udgifter til den populære HyperCard-ordning	151	-
Ny pulje til forbedringer på statsvejnettet	101	-
Sporforbindelse til Esbjerg havn	59	2013-2015
Transportpuljeprojekter (trafiksikkerhedsprojekter, støjbekæmpelse samt bedre kapacitet og bekæmpelse af flaskehalse) og forlodsovertagelser mv.	439	-
Vejvedligehold 2014-2017	1.400	2014-2017
I alt	9.199	-

Anm.: Hertil kommer, at der efterfølgende er afsat yderligere 252 mio. kr. til letbane i Ring 3, der tilvejebringes ved fremtidige billiggørelser af andre anlægsprojekter.

1) Den forventede anlægsperiode er angivet for konkrete anlægsprojekter.

Hver dag spilder danskerne mange timer i køer på de danske veje. Aftalerne sikrer bedre fremkommelighed for såvel pendlere som erhvervslivet. Det sker både ved beslutningen om nye større anlægsprojekter som udvidelse af landets mest trafikerede motorvej, Køge Bugt Motorvejen, og ved at etablere en ny fast fjordforbindelse ved Frederikssund. Desuden gennemføres en række øvrige projekter, der understøtter mobiliteten i Danmark, *jf. boks 2.2.*

Boks 2.2**Nye vejanlæg**

- **Herning-Holstebromotorvejen** skal sikre de bedst mulige adgangsforhold til det nye supersygehus i Gødstrup, herunder fra området nord og vest for Holstebro. Projektet koster 3.912 mio. kr. og vejforbindelsen til det nye sygehus i Gødstrup forventes at kunne åbne i 2017, når det nye sygehus åbner. Hele motorvejen forventes at kunne åbne i 2018. De projektforberedende aktiviteter er igangsat i 2013.
- **Udbygningen af 2. etape af Køge Bugt Motorvejen** sikrer den fulde udbygning af Køge Bugt Motorvejen fra Greve S til Køge, hvor der udvides fra seks til otte spor på hele vejstrækningen. Udbygningen af 2. etape mellem Solrød S og Greve koster 793 mio. kr. og forventes at åbne i 2018. 1. etape står færdig i 2015. Projektet er allerede igangsat i 2013.
- **Odense tilslutningsanlæg** skal sikre en effektiv forbindelse mellem det nye supersygehus i Odense og motorvejen og samtidig aflaste de lokale veje i området for tung trafik i forbindelse med opførelsen af sygehuset. Projektet koster 209 mio. kr., og tilslutningsanlægget forventes at åbne primo 2016, så det kan være til mest mulig gavn for arbejdet med opførelsen af det nye sygehus. Projektet er igangsat i 2013.
- **Ny fjordforbindelse over Roskilde Fjord ved Frederikssund** skal begrænse trængslen ved den eksisterende Kronprins Frederiks Bro og afhjælpe trængslen i selve Frederikssund by. Forbindelsen etableres som en sydlig højbro med et anlægsbudget på ca. 2 mia. kr. Fjordforbindelsen finansieres dels ved brugerbetaling og dels ved hjælp af et statsligt bidrag inden for en ramme af 431 mio. kr.

Transportaftalerne bidrager også til den fortsatte udbygning af den kollektive trafik. Med aftalerne opgraderes Femern Bælt-forbindelsens jernbaneanlæg, så persontog kan køre 200 km/t. Dermed vil det i forbindelse med en ny dobbeltsporet jernbanebro over Storstrømmen blive muligt at køre 200 km/t på hele jernbanestrækningen mellem København og Tyskland.

Derudover tilvejebringer aftalerne yderligere finansiering til letbanen i Ring 3 i hovedstadsområdet, der vil være et markant grønt løft af hovedstadsregionens kollektive trafiknet, *jf. boks 2.3*.

Boks 2.3**Letbane i Ring 3 i hovedstadsområdet**

Med de indgåede transportaftaler er der tilvejebragt yderligere statslig finansiering til realisering af en letbane i Ring 3 i hovedstadsområdet. Letbanens samlede anlægsudgifter udgør knap 4½ mia. kr.

Letbanen vil bidrage til at løse trængselsproblemer i hovedstaden og samtidig styrke mulighederne for vækst og arbejdspladser. Desuden er letbanen et grønt alternativ til busser, da de er drevet af elektricitet.

Med afsæt i den tilvejebragte finansiering har staten, Region Hovedstaden og de 11 kommuner langs med Ring 3 indgået en fælles aftale om anlæg af letbanen, og næste skridt i letbaneprojektet er dermed taget.

Det forventes, at letbanen vil få 27 stationer, der vil blive benyttet af 13-14 mio. passagerer årligt. Anlægsarbejdet forventes at starte i slutningen af 2016, mens letbanen forventes at åbne omkring 2020.

2.6 Aftale om kommunernes økonomi

Regeringen og KL indgik i februar 2013 som led i Vækstplan DK en forståelse om rammerne for kommunernes økonomi i 2014, der indebærer en prioritering af højere kommunale investeringer i 2014 mod tilsvarende lavere serviceudgifter.

Regeringen indgik med baggrund heri den 13. juni 2013 ftale med KL om kommunernes økonomi for 2014, *jf. tabel 2.8*.

Tabel 2.8**Aftale om kommunernes økonomi i 2014**

Mio. kr., 2014-pl	2014
Løft til folkeskoleområdet	204
Løft til forebyggelse og sundhedsfremme	300

Med aftalen om kommunernes økonomi er der aftalt et løft på 204 mio. kr. i 2014 og 407 mio. kr. i 2015 og frem som følge af folkeskolereformen. Det skal understøtte kommunernes implementering af folkeskolereformen, hvor der indføres en længere og mere varieret skoledag.

Regeringen og KL er desuden enige om at styrke den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne med 300 mio. kr. Midlerne skal understøtte indsatsområderne i de fem nye sundhedsaftaler og anvendes med fokus på den patientrettede forebyggelse samt i forhold til patienter, der typisk har behandlingsforløb på tværs af sektorgrænser. Dermed skal midlerne samtidig understøtte samarbejdet mellem kommuner, sygehuse og praksissektoren.

Kommunernes serviceudgifter kan i 2014 samlet udgøre 230,5 mia. kr. Det aftalte niveau i 2014 er dermed 0,5 mia. kr. højere end det korrigerede budget for 2013. Hertil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Med henblik på at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét er der fastsat et balancetilskud i 2014. Balancetilskuddet løftes i 2014 ekstraordinært med 3 mia. kr. Hertil afsættes der en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på en styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

I 2014 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for 2014.

Endelig er der med økonomiaftalen sikret fuld finansiering til et anlægsniveau på 18,1 mia. kr., svarende til det forventede investeringsniveau i 2013, *jf. tabel 2.9*. Det indgår heri, at der udmøntes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden. Med udmøntningen fra Kvalitetsfonden og frigivelsen af deponerede midler skal investeringerne på kvalitetsfondsområderne (dagtilbud, folkeskole, idræts- og ældreområdet) i 2014 udgøre mindst 7,4 mia. kr.

Tabel 2.9

Kommunale anlægsinvesteringer i 2014

Mia. kr., 2014-pl	2014
Anlæg i budget 2013	16,1
Løft af de planlagte offentlige investeringer i forbindelse med Vækstplan DK	2,0
Kommunale anlægsinvesteringer i alt	18,1

Et løft af anlægsinvesteringerne vil medvirke til at skabe bedre rammer i blandt andet skoler og daginstitutioner samt understøtte strukturomlægninger på de kommunale kerneområder.

I økonomiaftalen for 2013 aftalte regeringen og KL at frigøre ressourcer i kommunerne svarende til 1½ mia. kr. frem til 2014. De frigjorte ressourcer kan anvendes til bedre borgernær service i kommunerne. Moderniseringsaftalen indebærer, at regeringen og kommunerne hver gennemfører tiltag svarende til i alt 750 mio. kr. i 2014.

Regeringen har med økonomiaftalen for 2013 og 2014 i alt fremlagt initiativer for 770 mio. kr. og har dermed opfyldt sin forpligtelse i Moderniseringsaftalen. I økonomiaftalen for 2014 har regeringen fremlagt følgende initiativer, der frigør ressourcer i kommunerne:

- Regelforenkling på beskæftigelsesområdet.
- Regelforenkling på folkeskoleområdet.
- Afledte muligheder af statslige indkøbsaftaler.

Som led i deres opfyldelse af aftalen har kommunerne i 2013 og 2014 blandt andet fokus på at nedbringe udgifterne til den kommunale administration, digitalisering og velfærdsteknologi samt effektivisering af kommunernes arbejde med social kontrol og snyd.

Der er herudover enighed om, at kommunerne frem mod 2017 frigør 430 mio. kr. gennem en mere effektiv tilrettelæggelse af de kommunale befordringsordninger. Heraf medgår frigjorte midler på 100 mio. kr. fra omlægning af befordringsordninger til finansieringen af løftet til den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne.

2.7 Aftale om regionernes økonomi

Sundhedsområdet udgør et centralt prioriteringsområde for regeringen. I aftalen med regionerne er der, trods begrænsningerne i den offentlige økonomi, sikret økonomisk grundlag for en fortsat udvikling af sundhedsområdet.

Med aftalen prioriteres knap 1,1 mia. kr. i 2014 til øget sygehusaktivitet og håndtering af øvrige sundhedsudgifter, *jf. tabel 2.10*.

Tabel 2.10

Aftalte driftsudgifter på sundhedsområdet i regionerne i 2014

Mio. kr., 2014-pl	2014
Løft til sygehusaktivitet	276
Løft til øvrige sundhedsudgifter	795

Prioriteringen af sundhedsområdet er finansieret via et løft på knap 0,5 mia. kr. og gennem mindredgifter i regionerne til medicintilskud på 0,6 mia. kr.

Aftalen betyder, at aktiviteten på sygehusområdet kan øges med 2,4 pct., og der kan således gennemføres væsentligt flere behandlinger og operationer i 2014.

Desuden er det aftalt, at regionerne prioriterer 250 mio. kr. til patientnære sundhedstilbud. Midlerne skal styrke sammenhængen i sundhedstilbud, understøtte indsatsområderne i de nye sundhedsaftaler og anvendes med fokus på den patientrettede forebyggelse for patienter, der har behandlingsforløb på tværs af sygehuse, praktiserende læge mv.

Endelig tages der med aftalen et væsentligt skridt mod at ligestille psykiatrien med det øvrige sundhedsvæsen. Det sker blandt andet ved, at der er aftalt en udrednings- og behandlingsret i psykiatrien, og ved at regionerne fortsætter udbygningen af kapaciteten på psykiatriområdet.

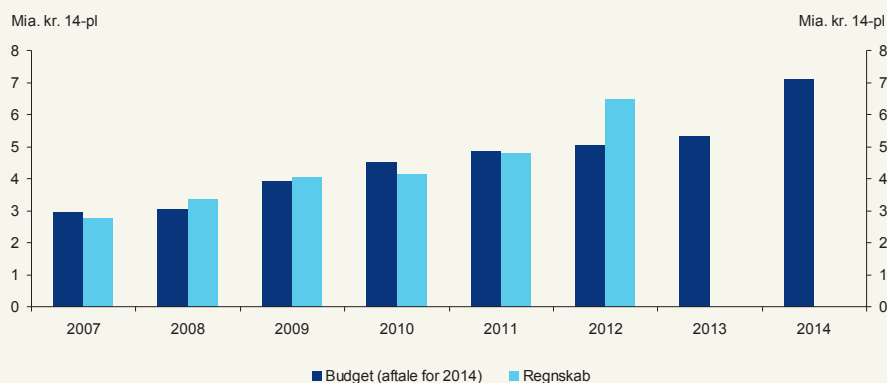
På det regionale anlægsområde er regeringen og Danske Regioner enige om et markant løft til et aktivitetsniveau på over 7 mia. kr., *jf. tabel 2.11*. Det svarer til et løft på næsten 2 mia. kr. i forhold til de regionale budgetter for 2013.

Tabel 2.11
Aftalt anlægsaktivitet i regionerne i 2014

Mia. kr. (2014-pl)	2014
Investeringer i nye supersygehuse med kvalitetsfondsstøtte	4,6
Øvrige regionale anlægsprojekter, anlægsloft	2,5
Regional bruttoanlægsramme	7,1

Regionernes anlægsudgifter på over 7 mia. kr. i 2014 er historisk højt, *jf. figur 2.10*. Det høje anlægsniveau skal ses i sammenhæng med regeringens fokus på vækst og beskæftigelse, samtidig med at der sikres en modernisering af den danske sygehusstruktur.

Figur 2.10
Regionernes budget, regnskab og aftale på anlægsområdet 2007-2014

Kilde: Danmarks Statistik og aftale om regionernes økonomi for 2014.

Det høje anlægsniveau i regionerne betyder, at de økonomiske rammer er på plads for de store kvalitetsfondsstøttede sygehusprojekter. Det muliggør en markant øget anlægsaktivitet i 2014 på en række projekter over hele landet i blandt andet Aalborg i Region Nordjylland, Århus og Gødstrup i Region Midtjylland, Kolding og Odense i Region Syddanmark, Slagelse i Region Sjælland og Rigshospitalet og Herlev i Region Hovedstaden.

Samtidig skabes der rum til opstart på projekter på blandt andet Hvidovre Hospital, Bispebjerg Hospital og Nordsjællands Hospital i Region Hovedstaden, på Køge Sygehus i Region Sjælland samt på Viborg Regionshospital i Region Midtjylland.

Den aftalte ramme for den øvrige regionale anlægsaktivitet skaber herudover grundlag for realisering af en række andre projekter, herunder nye akutmodtagelser og modernisering af de fysiske rammer for psykiatrien.

2.8 Sundhedspolitisk udspil

Med forårets sundhedspolitiske udspil, *Mere borger, mindre patient – Et stærkt fælles sundhedsvæsen*, har regeringen sat en ambitiøs dagsorden om ét sammenhængende sundhedsvæsen, der tager udgangspunkt i den enkelte borger. Desuden skal sundhedsvæsenet blive bedre til at modvirke en voksende ulighed i danskernes sundhed.

Regeringen har på finanslovsforslaget prioriteret i alt 600 mio. kr. i 2014-2017 til initiativer i det sundhedspolitiske udspil, *jf. tabel 2.12*.

Tabel 2.12

Nye initiativer fra regeringens sundhedspolitiske udspil

Mio. kr. (2014-pl)	2014	2015	2016	2017	I alt
Styrket forebyggelse og øget lighed					
Partnerskaber til realisering af de nationale mål	30,0	30,0	30,0	30,0	120,0
Styrkelse af alkoholbehandlingen	28,0	28,0	28,0	28,0	112,0
Hjælp til rygestop for storrygere	6,0	12,0	12,0	12,0	42,0
Styrket svangre- og barselsomsorg med fokus på sårbare familier	10,0	10,0	10,0	10,0	40,0
Lighedstjek af sundhedsvæsenet	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
Styrket indsats på kræftområdet					
Rehabilitering af kræftpatienter og multisyge	38,5	38,5	38,5	38,5	154,0
Udvidelse af HPV-vaccinationsprogrammet, herunder et nyt opfølgingsprogram.	8,0	8,0	2,0	2,0	20,0
Høj kvalitet for alle					
Synlighedsreform	8,0	8,0	8,0	8,0	32,0
Strategi for patientinddragelse	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
Patientsikker Kommune	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
Forebyggelse af sygehusinfektioner	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
I alt	148,5	154,5	148,5	148,5	600,0

Regeringen vil sætte nationale mål for udviklingen i danskernes sundhedstilstand de næste 10 år. De nationale mål skal danne rammen og vise vejen til en bedre forebyggelsesindsats på tværs af sektorer.

Derfor afsættes der i sundhedspolitisk udspil i alt 120 mio. kr. til at indgå partnerskaber med frivillige foreninger, private aktører og erhvervslivet mv. for at understøtte opfyldelsen af de nationale mål om danskernes sundhedstilstand 10 år frem i tiden.

Regeringen vil også reducere uligheden på sundhedsområdet, så alle borgere får gavn af de tilbud og forbedringer, der løbende bliver skabt i det danske sundhedsvæsen – uanset sygdom, indkomst og uddannelse.

Som led i denne indsats styrkes forebyggelsesindsatsen med i alt 112 mio. kr. til alkoholbehandling, hvor der er fokus på den familieorienterede behandling, og med i alt 42 mio. kr. til hjælp til rygestop til storrygere.

Desuden har genindlæggelser af nyfødte inden for de første par uger efter fødslen har været stigende. Tendensen er tydeligst for nyfødte af forældre med grundskole som højest opnåede uddannelsesniveau. Der er derfor afsat i alt 40 mio. kr. til at styrke svangre- og barselsomsorgen med særligt fokus på sårbare familier.

Hver tredje dansker får kræft i løbet af sit liv, og kræft er årsag til utryghed og sorg i mange familier. Regeringens mål er, at borgere med kræft hurtigere skal tilbage til livet og deres almindelige hverdag.

Derfor afsættes i det sundhedspolitiske udspil i alt 154 mio. kr. til styrkelsen af kræftindsatsen. Rehabiliteringsindsatsen vil blive styrket med fokus på, at den store gruppe danskere, der oplever at få en kræftdiagnose, hjælpes tilbage til at få et meningsfuldt liv hos familie og venner. Samtidig styrkes indsatsen for kræftpatienter, der også har andre kroniske sygdomme, hvor der kræves en særlig indsats. Der afsættes derudover i alt 20 mio. kr. til et opfølgingsprogram til vaccination mod livmoderhalskræft (HPV-vaccination) for piger, der er født i årene 1993-98, som ikke tidligere har taget imod tilbuddet.

Endelig ønsker regeringens, at alle borgere modtager behandling af høj faglig kvalitet. Regeringen vil derfor styrke fokus på kvalitet og patientsikkerhed i hele patientforløbet – både på sygehusene, i de kommunale sundhedsydelse og i almen praksis.

På denne baggrund afsættes i alt 32 mio. kr. til en synlighedsreform, der skal medføre synlighed om sundhedsvæsenets resultater og bidrage til udbredelse af bedste praksis til gavn for patienter i hele landet.

Derudover afsættes i alt 20 mio. kr. til en strategi for styrket patientinddragelse, da aktiv inddragelse af patienter har en positiv virkning på både resultatet af behandlingen og patientens tilfredshed. Endelig afsættes i alt 20 mio. kr. til at styrke patientsikkerhedsindsatsen i kommunerne og 20 mio. kr. i alt til at styrke indsatsen overfor sygehuserhvervede infektioner.

Udgifterne til udspillet finansieres som led i regeringens samlede prioritering, herunder primært via en målretning af tilskuddet til kontrolundersøgelser på tandområdet og frigivelse af midler som følge af privat medfinansiering af patientskade-ordningen mv.

2.9 Indsatser overfor de mest udsatte grupper

Med finanslovsforslaget for 2014 prioriterer regeringen at sætte ind med en særlig indsats over for de mennesker, der er mest udsatte.

Indsatsen skal blandt andet hjælpe børn i fattige familier, samt bidrage til at færre børn fremadrettet havner i fattigdom. Indsatsen indgår blandt andet som led i regeringens opfølgning på konklusionerne i rapporten fra ekspertudvalget om fattigdom, *jf. boks 2.4*.

Boks 2.4

Ekspertudvalg om fattigdom

Regeringen nedsatte i maj 2012 et ekspertudvalg, der fik til opgave at belyse forskellige metoder til at opgøre fattigdom og udarbejde forslag til en mulig dansk fattigdomsgrænse. I juni 2013 offentliggjorde udvalget resultatet af sit arbejde og kom i den forbindelse med konkrete anbefalinger til en fattigdomsgrænse samt anbefalinger til en årlig fattigdomsredegørelse.

Det er afgørende for regeringen, at der til stadighed arbejdes for at mindske antallet af voksne, der varigt er på passive overførselsindkomster, og at skabe lige muligheder for alle med særligt fokus på børn, unge og de mest udsatte grupper. For blandt andet at sikre, at der vedvarende er fokus på dette, har regeringen besluttet at følge ekspertudvalgets anbefalinger.

Regeringen har derfor igangsat udarbejdelsen af en årlig redegørelse, som blandt andet skal følge udviklingen i gruppen af økonomisk fattige afgrænset efter den fattigdomsgrænse, som udvalget har foreslået.

Regeringen afsætter på finanslovsforslaget to reserver til konkrete initiativer over for socialt udsatte, *jf. tabel 2.13*.

Tabel 2.13

Initiativer over for socialt udsatte

Mio. kr. (2014-pl)	2014	2015	2016	2017
Reserver til socialt udsatte børn og unge	70	70	70	70
Reserve til bekæmpelse af vold i familien og nære relationer	5	12	10	9

Med henblik på at skabe bedre vilkår for udsatte børn og unge, har regeringen på forslaget til finansloven for 2014 afsat en reserve på 70 mio. kr. årligt i 2014-2017 til udsatte børn og unge. Reserven vil blive udmøntet til konkrete initiativer vedrørende udsatte børn og unge, herunder i relation til en styrket forebyggende indsats overfor børn, der vokser op i udsatte familier.

Samtidig vil regeringen udarbejde en ny handlingsplan for bekæmpelse af vold i familien og i nære relationer. Der er fortsat behov for at skabe ny viden og udvikle nye metoder i indsatsen

mod vold i familien og i nære relationer. Regeringen har derfor afsat i alt 36 mio. kr. i 2014-2017 til en ny handlingsplan for bekæmpelse af vold i familien og i nære relationer.

Dertil kommer, at regeringen med sit oplæg til prioriteringen af satspuljen for 2014 lægger op til at udmønte puljen til fire indsatsområder, der skal tilgodese overførselsmodtagere samt svage og udsatte grupper, *jf. boks 2.5*. Regeringen vil forhandle udmøntningen af puljen med partierne bag satspuljen.

Boks 2.5

Hovedtemaer i regeringens forslag til udmøntning af satspuljen for 2014

- **Ungdomskriminalitet og initiativer for udsatte børn og unge.** Der er behov for at styrke den tidlige og målrettede indsats mod årsagerne til ungdomskriminalitet og anden risikoadfærd. Regeringen vil derfor fremlægge konkrete initiativer, der skal modvirke, at unge under 18 år havner i kriminalitet. Der vil blandt andet være fokus på veldokumenterede indsatser, hvor forældre og netværket inddrages tidligt.
- **Opfølgning på psykiatriudvalg.** Regeringen har nedsat et udvalg, som i efteråret skal komme med forslag til, hvordan indsatsen for mennesker med psykisk sygdom tilrettelægges og gennemføres bedst muligt. Udvalget skal således blandt andet sætte fokus på forebyggelse af psykiske sygdomme, kvalitet i behandlingen, nedbringelse af tvangsforanstaltninger, sammenhæng og kontinuitet i indsatsen samt muligheder for bedre styring og kapacitetsudnyttelse. Regeringen vil blandt andet drøfte udvalgets forslag med satspuljepartierne.
- **Handlingsplan for handicapområdet.** Der afsættes midler til regeringens handlingsplan for handicapområdet, der forventes lanceret i efteråret. Handlingsplanen vil blandt andet sætte fokus på uddannelse, beskæftigelse og deltagelse for mennesker med handicap. Handlingsplanen skal sætte retning for udviklingen på handicapområdet, blandt andet gennem brug af metoder der virker, innovative løsninger og ny teknologi samt fokus på sammenhænge på tværs.
- **Udsatte voksne.** Regeringen vil afsætte midler til en målrettet indsats, der skal styrke den forebyggende og helhedsorienterede indsats og tidlig opsporing over for unge, som er hjemløse, eller er i risiko for at blive det. Herudover vil regeringen blandt andet afsætte midler til en styrket indsats i de udsatte boligområder.

Den private lønudvikling har været afdæmpet i 2012. Det indebærer, at der ikke tilføres nye midler til satspuljen i 2014. Der vil dog være forhandlinger om frigivne midler fra initiativer, der ophører samt uforbrugte midler.

Puljen tilføres således 259 mio. kr. i 2014 som følge af bortfald af tidligere års initiativer mv. og 85 mio. kr. ved tilbageførsel af uforbrugte midler. Satspuljen udgør dermed 344 mio. kr. i 2014, som skal udmøntes som led i forhandlingerne om finansloven for 2014.

2.10 Udgiftslofterne for 2014-2017

I forbindelse med finanslovsforslaget for 2014 er der foretaget en række justeringer af udgiftslofterne i henhold til *Budgetloven* og *Lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-17*, jf. tabel 2.14.

Tabel 2.14
Udgiftslofter for 2014-17

	2014	2015	2016	2017
Udgiftslofter (FFL14 august 2013), 2014-priser				
Statsligt delloft for driftsudgifter	185,8	188,5	192,0	195,1
Statsligt delloft for indkomstoverførsler	253,1	254,6	255,6	256,1
Kommunalt udgiftsloft	230,1	230,1	230,1	230,1
Regionalt delloft for sundhedsudgifter	102,6	102,6	102,6	102,6
Regionalt delloft for udviklingsopgaver	2,9	2,9	2,9	2,9
Lov om fastsættelse af udgiftslofter (juni 2013), 2013-priser				
Statsligt delloft for driftsudgifter	185,2	188,0	191,5	194,5
Statsligt delloft for indkomstoverførsler	249,0	250,6	251,6	252,1
Kommunalt udgiftsloft	229,0	229,0	229,0	229,0
Regionalt delloft for sundhedsudgifter	101,8	101,8	101,8	101,8
Regionalt delloft for udviklingsopgaver	2,9	2,9	2,9	2,9

Justeringerne dækker over korrektioner af udgiftslofterne som følge af politiske omprioriteringer mellem offentlige delsektorer, ny lovgivning og tekniske korrektioner mv., jf. *Budgetlovens* § 8 og en omfordeling mellem de to statslige dellofter, som er begrundet i permanente ændringer i fordelingen af udgifter mellem de to dellofter, jf. *Lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-17* § 5.

Med finanslovsforslaget for 2014 og bloktilskudsaktstykket om statens bloktilskud til kommuner og regioner er der foretaget en omprioritering fra det statslige delloft for driftsudgifter på samlet set 907 mio. kr. til det kommunale udgiftsloft og det regionale delloft for sundhedsudgifter. Det kommunale udgiftsloft er som følge heraf opskrevet med 430 mio. kr. til finansiering af folkeskolereformen og et løft af den kommunale sundhed mv., mens det regionale delloft for sundhedsudgifter er opskrevet med 477 mio. kr. Det statslige delloft for driftsudgifter er nedskrevet tilsvarende.

Ny lovgivning i forbindelse med indbudgetteringen af *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse* og kontanthjælpsreformen på finanslovsforslaget for 2014 giver anledning til justeringer af det statslige delloft for driftsudgifter og det statslige delloft for indkomstoverførsler. Disse

justeringer indebærer samlet set en opjustering af det statslige delloft for driftsudgifter på 131 mio. kr. i 2014 og 97 mio. kr. i 2015, en nedjustering på 20 mio. kr. og en opjustering på 44 mio. kr. i 2017. Det statslige delloft for indkomstoverførsler nedjusteres som følge af de nævnte ændringer af lovgivningen med 35 mio. kr. i 2014, 33 mio. kr. i 2015, 49 mio. kr. i 2016 og 46 mio. kr. i 2017.

Udgiftslofterne er desuden justeret som følge af tekniske korrektioner, der kan henføres til pris- og lønopregningen til 2014-niveau i forbindelse med finanslovsforslaget for 2014, en ændret opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner samt en ændret fordeling af driftsudgifter og anlægsudgifter på Transportministeriets område end forudsat ved fastsættelsen af udgiftslofterne.

Som led i finanslovsforslaget for 2014 lægges der op til at gennemføre en række budgetforbedringer, der reducerer udgifterne under det statslige delloft for indkomstoverførsler med 128 mio. kr. i 2014, 147 mio. kr. i 2015, 148 mio. kr. i 2016 og 151 mio. kr. i 2017. Det statslige delloft for driftsudgifter opjusteres tilsvarende.

Justeringerne af udgiftslofterne for 2014-17 er nærmere beskrevet i finanslovsforslaget for 2014 og i vedlagte *bilag 1*.

3. Statens finanser

Resumé

- På finanslovsforslaget for 2014 er der budgetteret med et underskud på statens finanser – den såkaldte DAU-saldo – på 31,2 mia. kr. svarende til 1,6 pct. af BNP. I 2013 forventes et DAU-underskud på godt 17,3 mia. kr. svarende til 0,9 pct. af BNP.
- Det højere DAU-underskud i 2014 kan bl.a. henføres til højere statslige udgifter end i 2013. Hertil kommer faldende indtægter fra pensionsafkastskatten og moms.
- Finanslovsforslaget for 2014 afspejler budgetterede indtægter på 666,1 mia. kr. i 2014, mens statens indtægter ventes at udgøre 666,7 mia. kr. i 2013.
- Niveaue for de statslige indtægter er stort set uændret fra 2013 til 2014. Det dækker over lavere indtægter fra pensionsafkastskat og moms, mens øgede indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. trækker i modsat retning.
- Statens udgifter er budgetteret til 697,2 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2014. I 2013 skønnes de statslige udgifter aktuelt til 684,0 mia. kr. i årets priser.
- Det aktuelle skøn for statens udgifter i 2013 er samlet set 6,4 mia. kr. lavere end de budgetterede udgifter på finansloven for 2013. Siden vurderingen i maj er de statslige udgifter nedjusteret med 2,6 mia. kr. Nedjusteringen skyldes primært en midtvejs- og efterregulering af det statslige tilskud til kommunerne, som medfører mindreudgifter for staten i 2013.
- Stigningen i de statslige udgifter fra 2013 til 2014 kan henføres til, at en del af den forudsatte vækst i det offentlige forbrug i 2014 udmøntes i staten, *jf. Aftale om en vækstplan* fra april 2013. Derudover kan stigningen bl.a. henføres til højere udgifter til SU og folkepension, højere anlægsudgifter og et højere tilskud mv. til kommuner og regioner i 2014, *jf. ovenfor*.
- Statens nettokassesaldo, der er central for udviklingen i statsgælden, skønnes at udvise et underskud på 32¼ mia. kr. i 2013, mens der skønnes et nettokasseunderskud på 22¼ mia. kr. i 2014 på finanslovsforslaget.
- Statsgælden skønnes at stige med knap 59½ mia. kr. fra 486½ mia. kr. i 2012 til 546 mia. kr. i 2014. Målt som andel af BNP skønnes statsgælden at stige med ca. 2 pct.-point fra 2012 til 2014.

3.1 Oversigt over statens finanser

På finanslovsforslaget for 2014 (FFL14) er der budgetteret med et underskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget – den såkaldte DAU-saldo – på 31,2 mia. kr. i 2014 svarende til 1,6 pct. af BNP. DAU-underskuddet i 2014 dækker over, at der er budgetteret med statslige indtægter på 666,1 mia. kr. og statslige udgifter på 697,2 mia. kr. *jf. tabel 3.1.*

I 2013 forventes aktuelt et DAU-underskud på 17,3 mia. kr. eller 0,9 pct. af BNP.

Tabel 3.1
Statens finanser 2013-2014

	2013			2014
	Maj	August	Ændr.	FFL14
Mia. kr., årets priser				
Indtægter	662,0	666,7	4,7	666,1
Udgifter	686,6	684,0	-2,6	697,2
DAU-saldo	-24,6	-17,3	7,3	-31,2
DAU-saldo (pct. af BNP)	-1,3	-0,9	0,4	-1,6

Det budgetterede DAU-underskud i 2014 er 13,8 mia. kr. større end det forventede underskud i 2013. Det kan blandt andet henføres til en stigning i de statslige udgifter, mens indtægterne fra pensionsafkastskatten og moms forventes at falde fra 2013 til 2014.

Set i forhold til majvurderingen er DAU-underskuddet i 2013 nedjusteret med 7,3 mia. kr. Det kan både henføres til højere indtægter og lavere udgifter end skønnet i maj.

De statslige indtægter skønnes aktuelt at blive 4,7 mia. kr. højere i 2013 end forventet i maj. Opjusteringen kan primært henføres til, at der ventes højere indtægter fra erhvervsskatter, afgifter og pensionsafkastskatten. I modsat retning trækker lavere indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv.

De statslige udgifter skønnes til godt 184,0 mia. kr. i 2013. Det er knap 2,6 mia. kr. lavere end skønnet i maj 2013. Reduktionen af de statslige udgifter skyldes primært de i juni indgåede økonomiaftaler med kommuner og regioner, hvor der blandt andet er foretaget en midtvejs- og efterregulering af beskæftigelsestilskuddet til kommunerne. I modsat retning trækker merudgifter, som følge af et øget moms- og BNI-bidrag til EU.

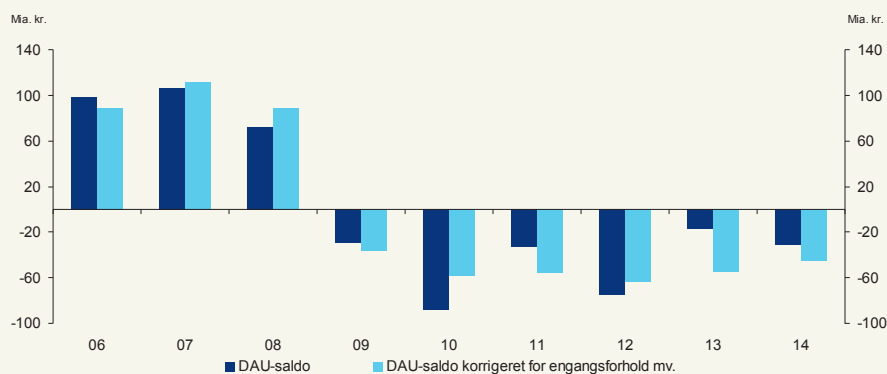
Tabel 3.2
Ændring af DAU-saldoen i 2013 siden maj

	2013
Mia. kr., årets priser	
Personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv.	-2,4
Erhvervsskatter	3,7
Afgifter	1,7
Pensionsafkastskatten	1,1
Øvrige indtægtsændringer	0,6
Midtvejs- og efterregulering af tilskud mv. til kommuner og regioner	2,9
Øget moms- og BNI-bidrag til EU	-0,4
Øvrige udgiftsændringer	0,1
Ændring i DAU-saldoen, i alt	7,3

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal angiver saldoforbedringer.

Statens DAU-saldo er påvirket af engangsforhold i varierende omfang fra år til år, *jf. figur 3.1*. Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes et underskud på DAU-saldoen på ca. 54¼ mia. kr. (3 pct. af BNP) kr. i 2013 og ca. 44¼ mia. kr. (2,3 pct. af BNP) i 2014.¹ Det betyder, at den korrigerede DAU-saldo - modsat den faktiske DAU-saldo - forbedres med ca. 10 mia. kr. fra 2013 til 2014.

Figur 3.1
DAU-saldo med og uden engangsforhold, 2006-2014

¹ DAU-saldoen korrigeret for engangsforhold mv. omfatter ikke korrektioner for konjunkturernes påvirkning og afspejler derfor ikke et strukturelt forløb, således som det beregnes for den strukturelle offentlige budgetsaldo, *jf. også kapitel 4*.

Hvad angår 2013 er et højt forventet provenu fra pensionsafkastskatten den væsentligste årsag til, at det faktiske DAU-underskud er mindre end det korrigerede DAU-underskud. Hertil kommer de midlertidige indtægter på skønnede 20 mia. kr. fra omlægningen af beskatningen af kapitalpensioner i medfør af *Aftale om skattereform* fra juni 2012.

I 2014 er et højt forventet provenu fra pensionsafkastskatten og omlægningen af kapitalpensionsordningen ligeledes medvirkende til, at det faktiske DAU-underskud er mindre end det korrigerede DAU-underskud. Effekten fra pensionsafkastskatten er dog væsentlig mindre end i 2013. I modsat retning trækker en ændring af reglerne for afregning af moms for små og mellemstore virksomheder, som forværrer DAU-saldoen i 2014 med godt 6½ mia. kr.

3.2 Statens udgifter

På finanslovsforslaget for 2014 er statens udgifter eksklusive renteudgifter budgetteret til 675,6 mia.kr. i 2014. Opgjort i 2014-priser skønnes de statslige udgifter eksklusive renteudgifter aktuelt at udgøre 667,6 mia. kr. i 2013, *jf. tabel 3.3*.

Tabel 3.3

De statslige udgifter eksklusive renteudgifter, 2013-2014

	2013		2014	Ændr.	Ændr.
	FL13	August	FFL14	FFL14-FL13	FFL14-Aug13
Mia. kr., 2014-priser					
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	657,6	652,1	660,8	3,2	8,7
Øvrige udgifter ²⁾	15,5	15,5	14,7	-0,7	-0,7
Udgifter i alt, ekskl. renteudgifter	673,1	667,6	675,6	2,5	8,0

Anm.: Statens udgifter ekskl. renteudgifter er opregnet til 2014-priser med de relevante prisindekser for hhv. driftsudgifter, indkomstoversførsler og anlægsudgifter.

- 1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.
- 2) Omfatter børne- og ungeydelse mv.

Opgjort i 2014-priser skønnes de statslige udgifter eksklusive renteudgifter dermed at stige med ca. 8 mia. kr. fra 2013 til 2014, når de budgetterede udgifter på finanslovsforslaget for 2014 (FFL14) sammenlignes med det seneste udgiftsskøn for 2013. Stigningen i de statslige udgifter fra 2013 til 2014 skal ses i lyset af, at der er i forhold til finansloven for 2013 (FL13) er sket en væsentlig nedjustering af de statslige anlægsudgifter og udgifter til folkepension og førtidspension i 2013. Derudover er der sket en midtvejs- og efterregulering af det statslige tilskud til kommunerne, som ligeledes medfører mindre udgifter for staten i 2013.

Sammenholdt med de budgetterede udgifter på finansloven for 2013 opgjort i 2014-priser forventes de statslige udgifter (eksklusive renteudgifter) at stige med ca. 2,5 mia. kr. i 2014. Stigningen i de statslige udgifter fra FL13 til FFL14 kan blandt andet henføres til, at en del af

den forudsatte vækst i det offentlige forbrug udmøntes i staten, *jf. Aftale om en vækstplan* fra april 2013. Derudover stiger udgifterne til folkepension og SU fra 2013 til 2014.

Statens udgifter i 2013

Opgjort i årets priser forventes de samlede statslige udgifter (dvs. inklusive renteudgifter) at udgøre 684,0 mia. kr. i 2013. Det er lavere end både udgiftsskønnet fra maj og de budgettede udgifter på finansloven for 2013, *jf. tabel 3.4*.

Tabel 3.4

De statslige udgifter i 2013

	FL13	Maj- skøn	August- skøn	Ændr. FL13-august	Ændr. Maj-august
Mia. kr., 2013-priser					
Driftsramme	123,6	123,9	123,1	-0,5	-0,9
Budgetteringsramme	292,4	290,7	291,2	-1,3	0,4
Overførselsbudget	218,2	218,9	216,8	-1,4	-2,1
Anlægsbudget	16,9	14,6	14,6	-2,3	-
Ministerfordelte udgifter, i alt¹⁾	651,1	648,1	645,6	-5,4	-2,5
Rente af statsgæld mv.	24,0	23,2	23,1	-0,9	-0,1
Børne- og ungeydelse mv.	15,2	15,2	15,2	-	-
I alt	690,4	686,6	684,0	-6,4	-2,6

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Set i forhold til skønnet i maj er der sket en nedjustering af de statslige udgifter på 2,6 mia. kr. i 2013. Det skyldes først og fremmest de i juni indgåede økonomiaftaler med kommuner og regioner, der som nævnt indebærer lavere statslige tilskud til kommunerne end forudsat.

De statslige mindreudgifter kan mere specifikt henføres til en samlet nedjustering af beskæftigelsestilskuddet til kommunerne på 1,9 mia. kr. Derudover forbliver reserven på finansloven for 2013 til midtvejs- og efterregulering af det kommunale bloktilskud stort set uforbrugt.

I modsat regning trækker et øget moms- og BNI-bidrag til EU på ca. 0,4 mia. kr. som følge af en ændret prognose for sammensætningen af EU's indtægter. Danmarks moms- og BNI-bidrag til EU blev ligeledes opjusteret i maj, som følge af en række historisk høje ændringsbudgetter for 2013.

Sammenlignet med budgetteringen på finansloven for 2013 afspejler augustskønnet statslige mindreudgifter på 6,4 mia. kr. Mindreudgifterne kan udover de lavere statslige tilskud til kommunerne henføres til en nedjustering af anlægsudgifterne på Transportministeriets område i 2013 samt udgifterne til folkepension og førtidspension. Sidstnævnte skal ses i lyset af,

at kommunerne de første måneder af 2013 har hjemtaget mindre refusion fra staten end forventet i december sidste år, jf. også *Budgetoversigt 1*, maj 2013.²

Statens udgifter i 2014

På finanslovforslaget for 2014 er statens samlede udgifter (dvs. inklusive renteudgifter) budgetteret til 697,2 mia. kr. i 2014. Udgangspunktet for budgetteringen på finanslovforslaget for 2014 er de statslige udgiftslofter for 2014-2017, der udgør en øvre grænse for de årlige statslige udgifter på de loftsbelagte områder, jf. *kapitel 1*. Finansloven for 2014 er den første finanslov, der skal udarbejdes inden for det nye regime med udgiftslofter.

Det statslige udgiftsloft er delt op i et delloft for driftsudgifter og et delloft for indkomstoverførsler. Samlet set består de loftstyrede udgifter af den statslige driftsramme og budgetteringsramme.

Det statslige delloft for driftsudgifter fastsætter en øvre grænse for de statslige nettodriftsudgifter, udgifter til tilskud mv. og udgifter til overførsler til udlandet i et givet finansår. Herunder er blandt andet omfattet tilskud til drift af selvejende institutioner.

Det statslige delloft for indkomstoverførsler fastsætter en øvre grænse for de statslige udgifter i et givet finansår til de ikke-ledighedsrelaterede indkomstoverførsler. Dette delloft omfatter blandt andet udgifter til folkepension, førtidspension, efterløn og SU.

Det statslige udgiftsloft omfatter hverken de statslige udgifter på anlægsbudgettet eller de statslige udgifter på det såkaldte overførselsbudget. Sidstnævnte inkluderer blandt andet de ledighedsrelaterede indkomstoverførsler og driftsudgifter, bloktilskud mv. til kommuner og regioner, udgifter til fx Kongehuset og Folketinget samt renter af statsgæld mv.³

Som led i implementeringen af budgetloven og *Lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-2017* er der foretaget en række tekniske korrektioner af de statslige udgiftsrammer/-budgetter. Finanslovforslaget for 2014 er derfor ikke direkte sammenligneligt med finansloven for 2013, for så vidt angår de budgetterede udgifter på de enkelte udgiftsrammer/-budgetter.

De statslige udgifter på finanslovforslaget for 2014 fordelt på de statslige dellofter for henholdsvis driftsudgifter og indkomstoverførsler og på relevante udgifter uden for lofterne fremgår af *tabel 3.5*.

---

² I *Budgetoversigt 1*, maj 2013, jf. www.fm.dk, er der en uddybende gennemgang af de ministerfordelte udgifter i 2013.

³ Yderligere information kan findes på www.fm.dk

Tabel 3.5**De statslige udgifter på FFL14 fordelt på loftstyrede udgifter og udgifter uden for loft**

	FFL14	Udgiftsloft 2014
Mia. kr., årets priser		
Udgifter under delloft for driftsudgifter	185,8	185,8
Udgifter under delloft for indkomstoverførsler	251,4	253,1
Udgifter inden for det statslige udgiftsloft i alt¹⁾	437,2	438,9
Anlægsudgifter	19,2	-
Ledighedsrelaterede udgifter	16,2	-
Tilskud mv. til kommuner og regioner	196,6	-
Øvrige udgifter uden for loft ²⁾	6,3	-
Renter af statsgæld mv.	21,7	-
Statens udgifter i alt	697,2	-

1) Omfatter børne- og ungeydelse mv., som ikke indgår i de ministerfordelte udgifter.

2) Omfatter bl.a. udgifter til Kongehuset og Folketinget og ydelsesstøtte til almene boliger.

For så vidt angår det statslige delloft for driftsudgifter svarer budgetteringen på finanslovsforslaget for 2014 (inkl. reserver) til selve udgiftsloftet i 2014. Det statslige delloft for driftsudgifter i 2014 og budgetteringen på FFL14 udgør 185,8 mia. kr. Delloftet er fastlagt med *Lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-2017* fra juni 2013 samt efterfølgende korrektioner. Udgiftsloftet afspejler således den forudsatte vækst i det offentlige forbrug, jf. *Aftale om en vækstplan* fra april 2013.

De statslige udgifter under delloftet for indkomstoverførsler udgør 251,4 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2014. De budgetterede udgifter er dermed ca. 1¼ mia. kr. lavere end det fastsatte delloft for statslige udgifter til indkomstoverførsler. Forskellen på delloftet for indkomstoverførsler og udgifterne under udgiftsloftet giver mulighed for løbende opbygning af den udsvingsbuffer til dækning af uforudsete merudgifter til indkomstoverførsler, som er forudsat i budgetloven. Udsvingsbufferen skal ses i lyset af, at der historisk har været større udgiftsudsving på indkomstoverførsler.

Budgetteringen af de loftbelagte indkomstoverførsler på finanslovsforslaget for 2014 tager højde for kontanthjælpsreformen og *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*. Derudover afspejler finanslovsforslaget for 2014 en forventet stigning i udgifterne til blandt andet folkepension og SU. I modsat retning trækker et forventet fald i udgifterne til blandt andet førtidspension og efterløn.

De ikke loftsstyrede udgifter udgør i alt 260 mia. kr. inklusive renteudgifter til statsgæld mv. Heraf vedrører 196,6 mia. kr. bloktilskud mv. til kommuner og regioner, mens 19,2 mia. kr. vedrører statens anlægsinvesteringer, herunder en afsat anlægsreserve på 1 mia. kr. De le-

dighedsrelaterede indkomstoverførsler og driftsudgifter, herunder blandt andet arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp og løntilskud er budgetteret til 16,2 mia. kr. på FFL14.

3.3 Statens indtægter

I 2013 ventes statens samlede indtægter at udgøre 666 $\frac{3}{4}$ mia. kr., *jf. tabel 3.6*. Dermed er indtægterne opjusteret med ca. 4 $\frac{3}{4}$ mia. kr. i forhold til majs-kønnet. Merindtægterne skyldes primært højere skønnet provenu fra erhvervsskatterne og højere indtægter fra pensionsafkastskatten og registreringsafgiften.⁴ I modsat retning trækker en nedjustering af indtægterne fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv.

På finanslovsforslaget for 2014 er statens indtægter budgetteret til godt 666 mia. kr., hvilket er omtrent uændret i forhold til 2013. Det dækker overordnet over, at der ventes højere indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. i 2014 end i 2013, mens der omvendt skønnes lavere indtægter fra pensionsafkastskat og moms.

Tabel 3.6
Statens indtægter

	2013			2014	
	Maj	August	Ændr.	FFL14	Ændr. 13-14
Mia. kr., årets priser					
Personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv.	284,0	281,5	-2,4	291,5	10,0
Erhvervsskatter til staten, netto	50,7	54,4	3,7	55,0	0,6
Moms	181,7	182,3	0,6	180,7	-1,6
Registreringsafgift	13,2	14,0	0,9	14,5	0,5
Benzin-, vægt- og ansvarsafgift mv.	22,2	22,4	0,2	22,8	0,4
Energi- og miljøafgifter	38,4	38,9	0,6	38,6	-0,3
Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter	16,3	16,5	0,1	16,3	-0,2
Pensionsafkastskat	43,0	44,1	1,1	36,4	-7,7
Tinglysningsafgift mv.	5,9	5,9	0,0	6,0	0,1
Skatter og sociale bidrag i alt	655,3	660,0	4,7	661,9	1,9
Øvrige indtægter	6,7	6,7	0,0	4,2	-2,5
Indtægter i alt	662,0	666,7	4,7	666,1	-0,6

⁴ Det skal bemærkes, at de statslige indtægter fra pensionsafkastskatten i 2013 vedrører pensionssekskabernes indbetalinger af pensionsafkastskat for indkomståret 2012.

Indtægtsskønnene for 2013 og 2014 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, *jf. Økonomisk Redegørelse*, august 2013. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er vist i *tabel 3.7*.

I forhold til vurderingen i maj er skønnet for realvæksten i BNP nedjusteret med 0,4 pct.-point i 2013, mens væksten i privatforbrug i 2013 er omtrent uændret.

For 2014 forventes højere vækstrater i BNP og det private forbrug end i 2013. Sammenlignet med majvurderingen er skønnene for væksten i BNP og privatforbruget uændret.

Tabel 3.7
Budgetteringsforudsætninger 2013-2014

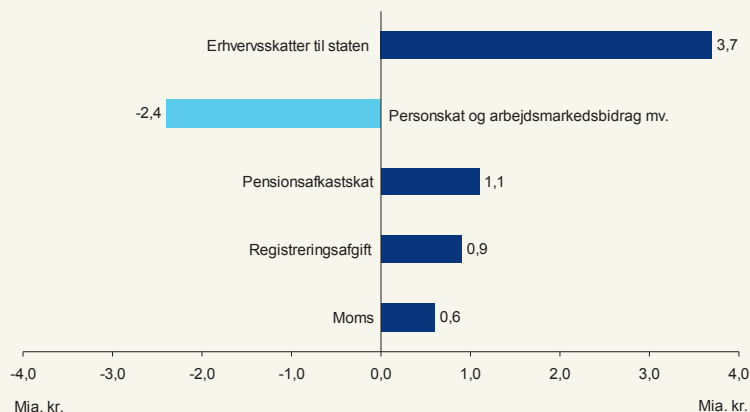
	2013			2014		
	Maj	August	Ændr.	Maj	August	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	0,5	0,2	-0,4	1,6	1,6	0,0
Privatforbrug, realvækst i pct.	0,4	0,4	0,0	1,2	1,2	0,0
<i>Heraf bilkøb</i>	-2,5	4,0	6,5	1,5	1,1	-0,4
Forbrugerpriser, vækst i pct.	1,1	1,0	0,0	1,5	1,5	0,0
Momsgrundlag, vækst i pct.	1,2	1,6	0,4	3,1	2,7	-0,4
Timeløn for LO/DA-arbejder, vækst i pct.	2,0	2,0	0,0	2,1	2,0	-0,1
Nettoledighed, 1.000 personer	124	116	-8	119	115	-4
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.757	2.724	-33	2.767	2.733	-34
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia. kr.	1.021	1.006	-14	1.049	1.033	-16
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia. kr. ¹ .	1.052	1.048	-4	1.078	1.073	-5
Oliepris, kroner pr. tønde	601	613	13	652	661	9

1) Udskrivningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidraget inkluderer begrænset skattepligtige personer.

Statens indtægter i 2013

De væsentligste ændringer i statens indtægter i 2013 siden majvurderingen fremgår af *figur 3.2* og uddybes nedenfor.

Figur 3.2
Vigtigste ændringer i statens indtægter i 2013 i forhold til majs-køn

Erhvervsskatter til staten (54,4 mia. kr.) forventes at blive ca. 3¼ mia. kr. højere end skønnet i maj. De højere indtægter afspejler primært en række løbende reguleringer i forbindelse med virksomheders skatteansættelse for tidligere år.

Personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. (281½ mia. kr.) er nedjusteret med knap 2½ mia. kr. i forhold til majs-kønnet. Det lavere provenu kan primært henføres til lavere skøn for bruttolønnen. Hertil kommer svagere forventninger til fremgangen i BNP i 2013.

Pensionsafkastskat (44,1 mia. kr.) er opjusteret med godt 1 mia. kr. i forhold til skønnet i maj. Skønnet er opjusteret på baggrund af selskabernes faktisk betalte pensionsafkastskat vedrørende indkomståret 2012.

Registreringsafgift (14 mia. kr.) er opjusteret med knap 1 mia. kr. i forhold til majs-kønnet. Det skal hovedsageligt ses i lyset af en opjustering af det forventede bilkøb i 2013. Regnskabstal for 1. halvår af 2013 bekræfter denne tendens.

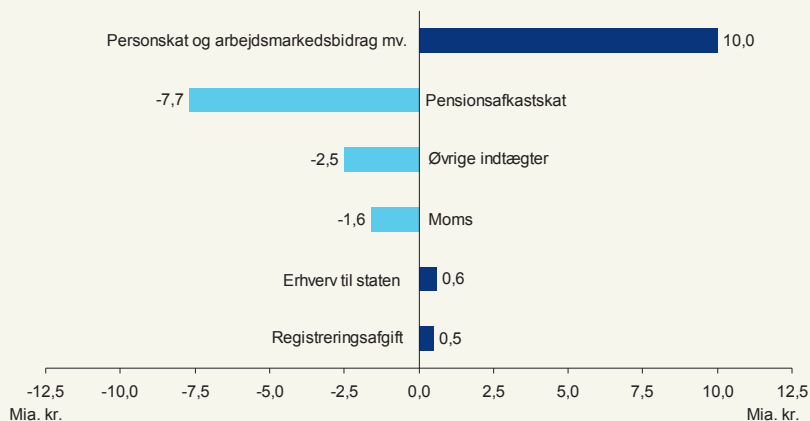
Moms (182,3 mia. kr.) ventes at indbringe godt ½ mia. kr. mere end skønnet i maj. Opjusteringen af momsindtægterne sker på baggrund af regnskabstal for årets først 6 måneder og en forudsætning om øget indenlandsk efterspørgsel i 2. halvår af 2013.

Statens indtægter i 2014

De væsentligste ændringer i statens indtægter fra 2013 til 2014 fremgår af figur 3.3 og er uddybet nedenfor.

Figur 3.3
Vigtigste ændringer i statens indtægter i 2014 i forhold til 2013

Persoonskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. (291½ mia. kr.) skønnes at stige med 10 mia. kr. fra 2013 til 2014. Stigningen i indtægterne skal blandt andet ses i sammenhæng med *Aftale om skattereform* fra juni 2012 og de aktuelle forventninger til den økonomiske fremgang i 2014.

Pensionsafkastskat (knap 36½ mia. kr.) ventes at falde med ca. 7¼ mia. kr. fra 2013 til 2014. Faldet skyldes primært et lavere forventet afkast af obligationer og derivater og skal desuden ses i lyset af historisk høje provenuer i de foregående år.

Øvrige indtægter (4,2 mia. kr.) forventes at indbringe 2½ mia. kr. mindre i 2014 end i 2013. Det skyldes blandt andet lavere renteindtægter som følge af en forventet tilbagebetaling af lån ydet i forbindelse med Bankpakke II og et lavere forventet udbytte fra Nordsøfonden i 2014 end i 2013.

Momsindtægterne (180¾ mia. kr.) forventes at indbringe 1,6 mia. kr. mindre i 2014 end i 2013. Der i budgetteringen forudsat en vækst i momsgrundlaget på 2,7 pct. i 2014, hvilket isoleret set bidrager til en stigning i momsprovenuet på ca. 4,5 mia. kr. fra 2013 til 2014. Væksten er primært drevet af vækst i investeringerne fra 2013 til 2014 med 4 pct. I modsat retning trækker ændrede momsafregningsregler med ca. 6,2 mia. kr. Med *Aftaler om Vækstplan DK* fra april 2013 ændres reglerne for afregning af moms for små og mellemstore virksomheder med henblik på at forbedre disse virksomheders likviditet. Det medfører en forskydning henover årsskiftet, som bevirker et fald i momsindtægterne opgjort på finansårsform. Nationalregnskabets opgørelse af momsindtægterne er imidlertid upåvirket af de ændrede afregningsregler, idet nationalregnskabet følger et optjeningsprincip, der ikke påvirkes af ændrede betalingsfrister.

Erhvervsskatter til staten (55 mia. kr.) skønnes at stige med godt ½ mia. kr. fra 2013 til 2014. Det skyldes blandt andet et højere forventet aktivitetsniveau og et større forventet skatteplig-

tigt overskud i den finansielle sektor. Hertil kommer et højere forventet provenu fra Nordsø-aktiviteterne som følge af en højere forventet oliepris opgjort i danske kroner. I modsat retning trækker blandt andet en nedsættelse af selskabsskattesatsen med ½ pct.-point fra 2013 til 2014, der følger af *Aftaler om Vækstplan DK*.

Registreringsafgift (14½ mia. kr.) skønnes at indbringe ½ mia. kr. mere i 2014 end i 2013. De højere indtægter skyldes primært ændrede regler for beregning af registreringsafgiften for leasing- og demonstrationsbiler.

3.4 Statens finansieringsbehov og gæld

Statsgælden i 2013 og 2014

Statsgælden skønnes at stige fra ca. 26¾ pct. af BNP i 2012 til 28½ pct. af BNP i 2014, *jf. tabel 3.8*. Opgjort nominelt skønnes statsgælden at stige fra 486,6 mia. kr. i 2012 til 546,0 mia. kr. i 2014, dvs. samlet set med ca. 59½ mia. kr. i løbet af to år.

Tabel 3.8
Statsgælden 2012-2014

	2012	2013	2014	Ændr. 12-14
Nominel gæld ultimo året, mia. kr., årets priser				
Indenlandsk gæld	667,3	661,4	676,0	8,7
Udenlandsk gæld	90,0	76,5	75,3	-14,7
Statens konto i Nationalbanken	-160,3	-118,4	-118,4	41,9
Fondes formue ¹⁾	-110,4	-96,1	-86,8	23,6
Samlet statsgæld	486,6	523,3	546,0	59,5
Samlet statsgæld i pct. af BNP	26,7	28,3	28,6	1,9

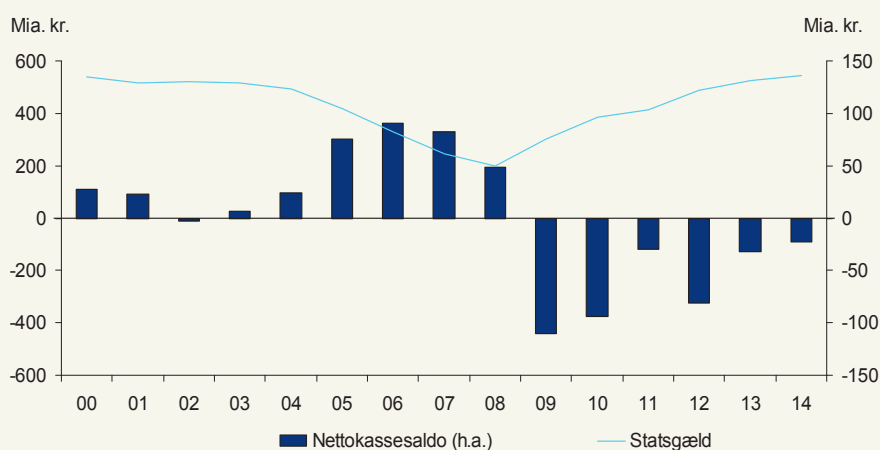
1) Fondene omfatter Den Sociale Pensionsfond, Højteknologifonden og Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse. Formuen inkluderer fondenes obligationsbeholdning og kontoindestående i Nationalbanken.

Forøgelsen af statsgælden fra 2012 til 2014 skyldes overvejende underskuddene på statens finanser. Udviklingen i statsgælden fra år til år svarer – bortset fra kurseffekter ved lånoptagelse – til den såkaldte nettokassesaldo, dvs. likviditetseffekten af statens budget, *jf. figur 3.4*.

Nettokassesaldoen afspejler forskellen mellem de faktiske indbetalinger af skatter, afgifter etc., som staten modtager, og de konkrete udbetalinger af lønninger, indkomstoverførsler og tilskud etc., som staten foretager i løbet af et givet år.

Nettokassesaldoen afviger dermed fra DAU-saldoen, der afspejler forskellen mellem statens indtægter og udgifter opgjort efter statsregnskabets principper omkring periodisering mv. Det betyder, at DAU-saldoen ikke nødvendigvis er sammenfaldende med de faktiske ind- og udbetalinger for staten i et givet år.

Figur 3.4
Nettokassesaldoen og statsgælden 2000-2014

Forskellen mellem nettokassesaldoen og DAU-saldoen kan henføres til beholdningsbevægelser, periodiseringer og statslige genudlån.

I 2013 og 2014 skønnes nettokasseunderskuddet til henholdsvis ca. 32 mia. kr. og 22½ mia. kr. Nettokasseunderskuddet hænger primært sammen med et forventet DAU-underskud i 2013 og 2014 på henholdsvis 17,3 mia. kr. og 31,2 mia. kr. Genudlån og beholdningsbevægelser giver samlet set et negativt bidrag i 2013 på 15 mia. og et positivt bidrag på 8,5 mia. kr. i 2014. Det positive bidrag i 2014 skyldes primært en forventet tilbagebetaling af kapitalindskud afledt af kreditpakken. De nævnte bidrag fra genudlån mv. er årsagen til, at nettokasseunderskuddet er noget større end DAU-underskuddet i 2013 og vice versa i 2014. Skønnet for nettokasseunderskuddet i 2013 er samlet set opjusteret med ca. 3,5 mia. kr. siden maj. Det er første gang, der er udarbejdet skøn for nettokassesaldoen i 2014, hvilket sker på baggrund af finanslovsforslaget for 2014.

Som følge af de skønnede nettokasseunderskud – og kurseffekter ved lånoptagelse mv. – forventes statsgælden at stige med ca. 36¾ mia. kr. fra 2012 til 2013 og yderligere ca. 22¾ mia. kr. fra 2013 til 2014.

Tabel 3.9
DAU-saldo, nettokassesaldo og ændring i statsgæld 2012-2014

	2012	2013		2014
	Stats- regnskab	Maj	August	FFL14
Mia. kr., årets priser				
1. DAU-saldo	-75,7	-24,6	-17,3	-31,2
2. Genudlån mv. (§ 40)	-7,7	-8,2	-12,2	13,0
- heraf kapitalindskud afledt af kreditpakken	9,9	4,9	4,9	26,2
- heraf udlån til Island	2,1	0,0	0,0	0,0
- heraf udlån til Irland	-1,5	-1,5	-1,5	0,0
- heraf udlån til Energinet.dk	-7,4	-2,4	-1,7	-2,5
- heraf eksportlån i regi af Eksport Kredit Fonden	-5,2	-4,2	-4,5	-5,2
- heraf Finansiell Stabilitet A/S	0,2	2,3	0,7	-0,1
3. Beholdningsbevægelser og periodisering mv. (§ 41)	1,8	-2,9	-2,8	-4,5
Nettokassesaldo (1+2+3)	-81,6	-35,7	-32,3	-22,7
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	81,6	35,7	32,3	22,7
Kurseffekter ved lånoptagelse/nettokøb af obligationer i Den Social Pensionsfond mv. ¹⁾	-9,0	3,7	4,5	0,1
Ændringer i statsgæld (år til år)	72,7	39,4	36,8	22,7

1) Kurseffekter ved lånoptagelse afspejler emissionskurstab eller -gevinster ved udstedelse af statsobligationer og nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond m.fl.

Udviklingen i statsgælden fra 2012 til 2014 afspejles ikke fuldt ud i udviklingen i ØMU-gælden, jf. tabel 3.10. ØMU-gælden omfatter primært statens, kommunernes og regionernes obligationsgæld. Statens indestående i Nationalbanken modregnes imidlertid ikke i ØMU-gælden, hvilket er tilfældet i forbindelse med opgørelsen af statsgælden. Herudover korrigeres der i ØMU-gældsopgørelsen for beholdningen af statsobligationer i de offentlige delsektorer.

Nominelt skønnes ØMU-gælden at falde med ca. 15½ mia. kr. fra 2012 til 2013. Faldet i ØMU-gælden, på trods af et forventet statsligt underskud i 2013, skal ses i sammenhæng med, at indeståendet på statens konto i Nationalbanken forventes reduceret med ca. 42 mia. kr. i løbet af 2013. Idet trækket på statens indestående i Nationalbanken mere end opvejer det forventede statslige underskud reduceres statens obligationsgæld, og dermed ØMU-gælden. Gældens andel af BNP (gældskvoten) forventes at falde fra godt 45½ pct. af BNP i 2012 til 44 pct. af BNP i 2013.

ØMU-gælden forventes at stige med ca. 15½ mia. kr. fra 2013 til 2014 – men idet BNP forventes at vokse med 3 pct. målt i løbende priser – skønnes ØMU-gældens andel BNP at falde fra 44 til 43½ pct. Stigningen i den nominelle ØMU-gæld skyldes primært et øget forventet udestående af indenlandske statsobligationer, *jf. tabel 3.10.*

Tabel 3.10
ØMU-gælden 2012-2014

	2012	2013	2014	Ændring 2012-14
Nominel gæld ultimo året, mia. kr., årets priser				
Staten:				
Indenlandsk gæld	667,3	661,4	676,0	8,7
Udenlandsk gæld	90,0	76,5	75,3	-14,7
Den Social Pensionsfonds statsobligationsbeholdning	-55,0	-51,7	-49,5	5,5
Øvrige fondes statsobligationsbeholdning	-16,3	-15,4	-15,4	0,9
Øvrige poster ¹⁾	13,5	13,3	13,0	-0,5
Kommuner:				
Samlet gæld	129,0	129,0	129,0	0,0
Beholdning af statsobligationer	-2,5	-2,5	-2,5	0,0
Sociale kasser og fonde²⁾:				
Gæld	3,5	3,5	3,5	0,0
Samlet ØMU-gæld	829,5	814,1	829,5	0,0
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	45,5	44,0	43,5	-2,0

1) Indeholder bl.a. andre typer kort og langfristede lån til eksempelvis byfornyelse mv.

2) De sociale kasser og fonde omfatter arbejdsløshedskasserne og Lønmodtagernes Garantifond.

Der skønnes aktuelt en offentlig nettogæld på ca. 10,6 pct. af BNP i 2014, *jf. tabel 3.11.* Stigningen i den offentlige nettogæld siden udgangen af 2011, hvor nettogælden var på ca. 3 pct. af BNP, afspejler primært underskuddene på den offentlige saldo i 2012-14. Det er den offentlige nettogæld, som er det centrale gældsbegreb i forbindelse med opgørelsen af finanspolitikens langsigtede holdbarhed.

Tabel 3.11
Den offentlige nettogæld 2011-2014

	2011	2012	2013	2014	Ændring 2011-14
Mia. kr., årets priser					
Offentlig nettogæld	55,3	133,0	164,2	202,7	147,4
Offentlig nettogæld i pct. af BNP	3,1	7,3	8,9	10,6	7,5

Statens samlede finansieringsbehov svarer til det såkaldte nettofinansieringsbehov – svarende til nettokassesaldoen – samt afdrag på kort og lang gæld. Finansieringsbehovet kan dækkes ved at optage lån eller ved at trække på statens indestående i Nationalbanken.

Statens indenlandske finansieringsbehov i 2013 skønnes til 136 mia. kr., hvilket er 3 mia. kr. lavere i forhold til maj, *jf. tabel 3.12*.

Statens indenlandske finansieringsbehov i 2014 skønnes til 102 mia. kr. Faldet i det indenlandske finansieringsbehov fra 2013 til 2014 på 34 mia. kr. skyldes blandt andet et forventet lavere udestående af skatkammerbeviser ultimo 2013.

Tabel 3.12
Indenlandsk finansieringsbehov 2013 og 2014

	2013		2014
	Maj	August	FFL14
Mia. kr.			
Indenlandsk nettofinansieringsbehov	35	32	24
Afdrag langfristet gæld mv. ¹⁾	59	59	48
Afdrag skatkammerbeviser ²⁾	45	45	30
Indenlandsk finansieringsbehov	139	136	102

- 1) Afdrag langfristet gæld er inklusive fondenes nettoobligationskøb, nettobetalingen fra valutaswaps og opkøb uden for året.
- 2) Afdrag skatkammerbeviser svarer til udestående skatkammerbeviser ultimo året inden.

Det udenlandske finansieringsbehov for 2013 skønnes aktuelt til 25 mia. kr., hvilket er uændret i forhold til maj, *jf. tabel 3.13*. For 2014 forudses et udenlandsk finansieringsbehov på 28 mia. kr. Det højere udenlandske finansieringsbehov i 2014 kan primært henføres til større afdrag på statens langfristede gæld.

Tabel 3.13
Udenlandsk finansieringsbehov 2013 og 2014

	2013		2014
	Maj	August	FFL14
Mia. kr.			
Udenlandsk nettofinansieringsbehov	0	0	-1
Afdrag langfristet gæld mv. ¹⁾	22	22	27
Afdrag commercial paper (CP) ²⁾	2	2	2
Udenlandsk finansieringsbehov	25	25	28

- 1) Afdrag langfristet gæld er inklusive fondenes nettoobligationskøb, nettobetalingen fra valutaswaps og opkøb uden for året.
- 2) Afdrag commercial paper svarer til udeståendet i commercial paper ultimo året inden.

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Resumé

- Underskuddet på de offentlige finanser skønnes til 31¼ mia. kr. i 2013 (1,7 pct. af BNP) og 38½ mia. kr. i 2014 (2,0 pct. af BNP).
- I forhold til majvurderingen er det offentlige underskud opjusteret med ca. 8¼ mia. kr. i 2013 og 7½ mia. kr. i 2014. Det afspejler blandt andet en nedjustering af provenuet fra pensionsafkastskatten i 2013 og lavere skønnede indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. både i 2013 og 2014. I 2014 skal det lidt større underskud desuden ses i sammenhæng med en opjustering af de offentlige investeringer i lyset af økonomiaftalerne og finanslovsforslaget for 2014.
- Eksklusive særlige midlertidige indtægter fra omlægningen af kapitalpensioner mv. skønnes det offentlige underskud til 2,9 pct. af BNP i 2013 og 3,2 pct. af BNP i 2014.
- Underskuddet på den strukturelle saldo skønnes til 0,2 pct. af BNP i 2013. Dermed forbedres den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013 på linje med EU-henstillingens strammingskrav, samtidig med at det faktiske underskud bringes under 3 pct. af BNP i 2013. Den ansvarlige linje i finanspolitikken bidrager til at fastholde troværdigheden til den økonomiske politik og understøtter dermed det lave renteniveau.
- I 2014 skønnes et strukturelt underskud på 0,4 pct. af BNP. Dermed er den planlagte finanspolitik tæt på budgetlovens grænse, hvor det årlige strukturelle underskud ikke må overstige ½ pct. af BNP.
- Den økonomiske politik afspejler således også hensynet til at understøtte vækst og beskæftigelse inde for rammerne af en sund og ansvarlig økonomisk politik. Bidraget til BNP-niveauet fra finanspolitik og øvrige initiativer fra og med 2012 skønnes til knap ½ pct. i både 2013 og 2014.
- Realvæksten i det offentlige forbrug skønnes til 0,6 pct. i 2013 og 0,5 pct. i 2014. I lyset af finansieringselementerne i *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse* er realvæksten i det offentlige forbrug nedjusteret i forhold til majvurderingen.
- Med udgangspunkt i den skønnede vækst i det offentlige forbrug ventes den offentlige beskæftigelse i 2013 at være uændret i forhold til 2012, mens der skønnes en stigning i den offentlige beskæftigelse på 2.000 personer i 2014.
- Den skønnede realvækst i de offentlige investeringer er opjusteret til ca. 6¼ pct. i 2014 i lyset af et løft i de regionale investeringer i forbindelse med økonomiaftalerne fra juni, øgede statslige vejinvesteringer og en afsat anlægsreserve på Finanslovsforslaget for 2014. I lyset af et højere niveau for offentlige investeringer i 2012 end lagt til grund i majvurderingen er realvæksten i de offentlige investeringer nedjusteret til -10¼ pct. i 2013.

4.1 Offentlige finanser

Skønnene for de offentlige finanser tager afsæt i den aktuelle vurdering af dansk økonomi, *jf. Økonomisk Redegørelse*, august 2013.

Skønnet for den offentlige saldo i 2013 er endvidere baseret på finansloven for 2013, ministeriernes udgiftsopfølgning for statens udgifter, de kommunale og regionale budgetter for 2013 samt aftalen mellem regeringen og KL fra januar 2013 om inden for en samlet set uændret budgetramme at hæve anlægsinvesteringerne med 2 mia. kr. i 2013 mod tilsvarende lavere serviceudgifter. Derudover er der taget højde for effekterne af resultatet af forårets overenskomster på det offentlige område, *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse* og de dele af *Aftaler om Vækstplan DK*, som har virkning allerede i 2013.

For 2014 afspejler det aktuelle skøn for den offentlige saldo finanslovsforslaget for 2014 og økonomiaftalerne med kommuner og regioner, der ligger inden for rammerne af budgetloven og de fastsatte udgiftslofter for stat, kommuner og regioner i 2014. Hertil kommer virkningen af *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse* og *Aftaler om Vækstplan DK* – herunder aftalerne om kontanthjælpsreform, SU-reform, grænsehandel mv.

På baggrund af den økonomiske politik og vurderingen af dansk økonomi skønnes det offentlige underskud til 31¼ mia. kr. i 2013 og 38½ mia. kr. i 2014, *jf. tabel 4.1*. Det svarer til 1,7 pct. af BNP i 2013 og 2,0 pct. af BNP i 2014. Danmarks Statistik har aktuelt opgjort underskuddet i 2012 til 77½ mia. kr. eller 4,2 pct. af BNP.

Tabel 4.1
Saldoen på de offentlige finanser, 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mia. kr., årets priser								
Maj	81,4	57,6	-46,1	-47,4	-34,9	-75,4	-23,0	-31,1
August	81,4	57,6	-46,1	-47,4	-34,9	-77,5	-31,2	-38,5
Heraf stat ¹⁾	85,8	65,2	-33,6	-44,6	-36,4	-76,5	-	-
Heraf kommuner og regioner ¹⁾	-4,5	-7,3	-11,0	-3,2	0,8	-1,5	-	-
Heraf sociale kasser og fonde ²⁾	0,0	-0,3	-1,5	0,4	0,7	0,4	-	-
August, pct. af BNP	4,8	3,3	-2,8	-2,7	-2,0	-4,2	-1,7	-2,0

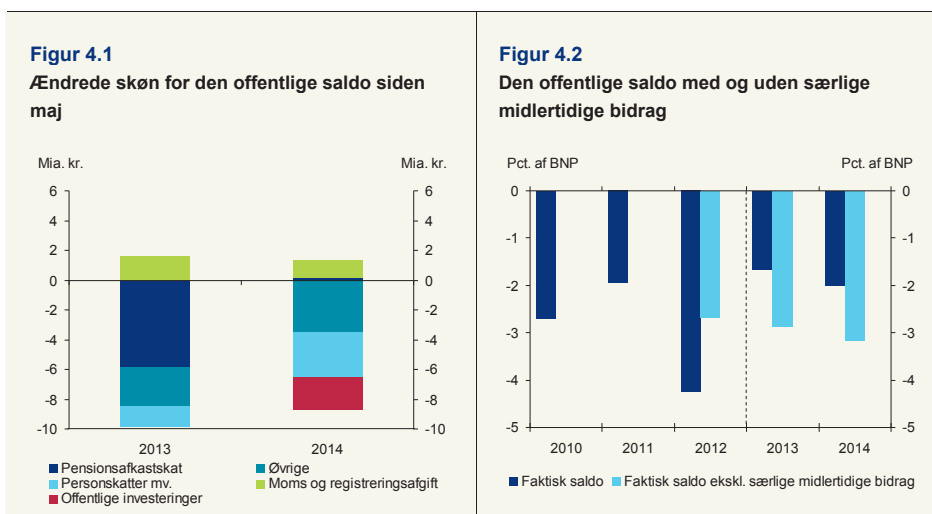
1) Opgørelsen af saldoen for henholdsvis stat samt kommuner og regioner afspejler ikke fuldt ud, at staten via overførsler til kommuner og amter/regioner overvejende bærer risikoen for konjunkturtelt betingede udsving i udgifter og indtægter.

2) A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond.

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Når der sammenlignes med skønnene fra maj, er det offentlige underskud opjusteret med ca. 8¼ mia. kr. i 2013 og ca. 7½ mia. kr. i 2014.

Det lidt større underskud i 2013 skal blandt andet ses i lyset af en nedjustering af det forventede provenu fra pensionsafkastskatten på ca. 6 mia. kr. i lyset af en svagere udvikling i aktiekursen og højere rentestigninger gennem 2013 end forventet i maj, *jf. figur 4.1*. Hertil kommer lavere indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. på ca. 1½ mia. kr. afledt af en svagere udvikling i lønsummen end skønnet i majvurderingen. I 2014 er det offentlige underskud opjusteret som følge af en opjustering af de offentlige investeringer på 2¼ mia. kr. i lyset af økonomaftalerne for 2014 og Finanslovforslaget for 2014. Hertil kommer en nedjustering af de skønnede indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. på ca. 3 mia. kr.

Kilde: Egne skøn.

Anm.: I 2012 udgøres det særlige midlertidige bidrag af udgifterne til tilbagebetaling af efterlønsbidraget på 28½ mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Den offentlige saldo i 2013-14 er påvirket af midlertidige indtægter som følge af rabatordningen knyttet til omlægningen af kapitalpensionsordninger, som var en del af skattereformen fra juni 2012, og som med *Aftaler om Vækstplan DK* blev forlænget til 2014. De midlertidige indtægter herfra skønnes med betydelig usikkerhed at udgøre 40 mia. kr. og er som i majvurderingen forudsat ligeligt fordelt mellem 2013 og 2014.

Som følge af en i pensionssektoren igangværende omlægning fra ordninger med et garanteret afkast i de enkelte år til ordninger, hvor afkastet i de enkelte år afspejler markedsafkastet, indgår desuden midlertidige indtægter på 2 mia. kr. fra pensionsafkastskatten i både 2013 og 2014.

Eksklusive midlertidige indtægter fra omlægningen af kapitalpensioner og pensionsafkastskat skønnes det offentlige underskud til 2,9 pct. af BNP i 2013 og 3,2 pct. af BNP i 2014, *jf. figur 4.2*. I 2015 vil den faktiske saldo ikke længere være påvirket af midlertidige indtægter fra kapitalpensionsomlægningen. I *Danmarks Konvergensprogram 2013* blev det faktiske under-

skud i 2015 skønnet til ca. 2,9 pct. af BNP, dvs. tæt på grænsen i Stabilitets- og Vækstpagten på 3 pct. af BNP.

I lyset af den usikkerhed, der knytter sig til de midlertidige indtægter, er skønnene for den offentlige saldo i 2013 og 2014 forbundet med ekstraordinær stor usikkerhed.

Skønnene for den offentlige saldo er desuden påvirket af den usikkerhed, der knytter sig til provenuet fra pensionsafkastskatten. Provenuet fra pensionsafkastskatten varierer meget fra år til år og afhænger blandt andet af udviklingen i aktiekurser og renter, der er bestemmende for obligationskurserne samt afkastet på de afledte aktiver (derivater). Da udsvingene på de finansielle markeder generelt er store, og den samlede pensionsformue er betydelig, vil provenuskønnet for pensionsafkastskatten være behæftet med markant usikkerhed.¹

På trods af nedjusteringen af det forventede provenu fra pensionsafkastskatten i 2013 er der fortsat udsigt til ret høje indtægter fra pensionsafkastskatten på 2,0 pct. af BNP i 2013, mens der skønnes et lidt mere normalt provenu på 1,4 pct. af BNP i 2014. Det strukturelle niveau for indtægterne fra pensionsafkastskatten er beregnet til ca. 1,1-1,2 pct. af BNP i de to år.

I opgørelsen af den strukturelle offentlige saldo korrigeres der for ekstraordinære og midlertidige forhold, herunder tilbagebetalingen af efterlønsbidrag i 2012 og de midlertidige indtægter forbundet med omlægningen af kapitalpensioner. Herudover korrigeres der for udsving i pensionsafkastskatten, konjunktursituationen og andre midlertidige forhold, som påvirker den faktiske offentlige saldo.

Den strukturelle saldo skønnes at blive forbedret med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013 på linje med strammingskravet i EU-henstillingen. I 2014 er det skønnede strukturelle underskud på 0,4 pct. af BNP tæt på budgetlovens grænse for det årlige strukturelle underskud på ½ pct. af BNP. Skønnet for det strukturelle underskud er behæftet med usikkerhed.

Det strukturelle underskud i 2014 på ca. 0,4 pct. af BNP er skønnet på baggrund af finanslovsforslaget for 2014, hvor udgifterne til statslige indkomstoverførsler ligger ca. 1,7 mia. kr. (knap 0,1 pct. af BNP) under det fastsatte delloft. Såfremt udgifterne til indkomstoverførsler under loftet, der blandt andet kan variere som følge af udsving i antallet af overførselsmodtagere, forøges inden for eller op til delloftets niveau, vil det offentlige underskud blive øget, både faktisk og strukturelt.

Det beregnede strukturelle underskud i 2014 er opjusteret med ca. ¼ pct. af BNP. Opjusteringen af det strukturelle underskud i 2014 skal blandt andet ses i lyset af, at de offentlige investeringer er øget med ca. 2¼ mia. kr. (godt 0,1 pct. af BNP). Hertil kommer en nedjustering af indtægterne fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag på ca. 3 mia. kr. (knap 0,2 pct. af BNP) og øgede nettorenteudgifter og subsidier mv. Det højere forventede faktiske underskud i 2014 afspejler primært reviderede skøn for budgetposter, som med et stort set uændret konjunkturbillede påvirker opgørelsen af den strukturelle saldo.

---

¹ Som tommelfingerregel medfører en generel stigning i renteniveauet på ½ pct.-point isoleret set et fald i provenuet fra pensionsafkastskatten på i størrelsesordenen 12 mia. kr.

Den økonomiske politik er tilrettelagt, så de offentlige finanser efterlever kravene i budgetloven og EU-henstillingen samtidig med, at væksten og beskæftigelsen understøttes. Bidraget til BNP-niveauet fra finanspolitik og øvrige økonomisk-politiske initiativer i 2012-14 skønnes til 0,4 pct. af BNP i både 2013 og 2014. Dermed er bidraget til BNP-væksten i 2014 omtrent neutralt.

Realvæksten i det offentlige forbrug skønnes til 0,6 pct. i 2013 og 0,5 pct. i 2014, hvilket er lidt lavere end skønnene på henholdsvis 0,9 pct. i 2013 og 0,6 pct. i 2014 i majvurderingen. Det lavere skøn for den offentlige forbrugsvækst skal ses i lyset af et højere niveau for det offentlige forbrug i 2012 i Danmarks Statistiks reviderede opgørelse af de offentlige finanser i 2012 samt finansieringselementerne i *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*.

I lyset af økonomiaftalerne for 2014 og Finanslovforslaget for 2014 er de offentlige investeringer opjusteret med 2¼ mia. kr. i 2014. Realvæksten i de offentlige investeringer er på den baggrund opjusteret til 6¾ pct. i 2014 mod en skønnet realvækst på 1¼ pct. i majvurderingen. I 2013 er realvæksten i de offentlige investeringer nedjusteret til -10¼ pct. mod -7½ pct. i maj i lyset af et højere niveau for de offentlige investeringer i 2012 ifølge Danmarks Statistiks seneste opgørelse.

Ændring af faktisk offentlig saldo siden maj

I forhold til skønnet i majvurderingen er det offentlige underskud opjusteret med ca. 8¼ mia. kr. i 2013 og 7½ mia. kr. i 2014, jf. tabel 4.2.

De større underskud i 2013 og 2014 afspejler navnlig en nedjustering af de offentlige indtægter, jf. figur 4.3. Nedjusteringen af de offentlige indtægter skal navnlig ses i sammenhæng med lavere forventede indtægter fra pensionsafkastskatten (6 mia. kr. i 2013) og en nedjustering af de skønnede indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. (1½ mia. kr. i 2013 og 3 mia. kr. i 2014). I modsat retning trækker en opjustering af provenuet fra olie- og gasproduktionen i Nordsøen (1,2 mia. kr. i 2013 og 0,7 mia. kr. i 2014) samt merindtægter fra registreringsafgiften (0,8 mia. kr. i 2013 og 1,0 pct. af BNP i 2014).

På udgiftssiden vedrører justeringerne af skønnene primært 2014, hvor udgifterne til offentlige investeringer er opjusteret med 2¼ mia. kr. i lyset af økonomiaftalerne for 2014 og finanslovforslaget for 2014. De offentlige subsidier er opjusteret med ca. 1½ mia. kr. i 2014 i lyset af merudgifter til jernbanedrift og rentesikring mv., mens det offentlige forbrug er nedjusteret med ¾ mia. kr. i 2014 som følge af finansieringselementerne i *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*.

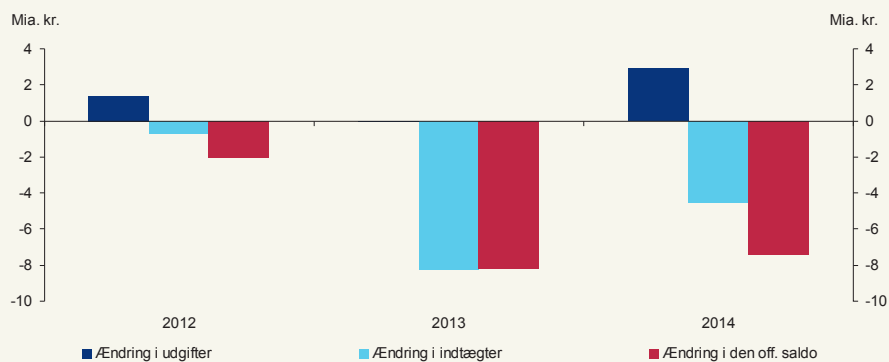
Ændringer i skønnene for den offentlige saldo i forhold til majvurderingen er nærmere beskrevet i boks 4.1.

Tabel 4.2
Ændring af den offentlige saldo i 2012-2014 siden maj

	2012	2013	2014
Mia. kr., årets priser			
Nordsø-indtægter	0,5	1,2	0,7
Selskabsskatter (ekskl. Nordsø)	-0,4	-0,4	-0,2
Pensionsafkastskat	0,0	-5,9	0,1
Arbejdsmarkedsbidrag	0,0	-0,2	-0,3
Personskatter mv.	-1,5	-1,2	-2,7
Moms	0,0	0,8	0,2
Registreringsafgift	0,0	0,8	1,0
Øvrige skatter og afgifter	-0,2	-0,5	0,5
Offentligt forbrug	-1,5	0,3	0,8
Offentlige investeringer	-1,3	0,0	-2,3
Overførselsudgifter	-0,7	0,3	-0,3
Nettorenteudgifter og udbytter	0,2	-2,8	-3,8
Subsidier	1,1	-0,2	-1,4
Andre udgifts- og indtægtsposter	1,8	-0,4	0,2
Ændring af den offentlige saldo, i alt	-2,1	-8,2	-7,4

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal viser saldoforbedringer.

Figur 4.3
Revision af udgifter og indtægter siden maj, 2012-2014

Boks 4.1**Revision af indtægts- og udgiftsskøn i 2013 og 2014 siden maj**

Nordsø-indtægterne er opjusteret med 1¼ mia. kr. i 2013 og ¾ mia. kr. i 2014. Opjusteringerne skal i begge år ses i lyset af både højere forventet oliepris målt i dollars og en højere forventet dollarkurs end skønnet i majvurderingen.

Selskabsskatterne (ekskl. Nordsø) er nedjusteret med knap ½ mia. kr. i 2013 og ¼ mia. kr. i 2014 afledt af et lavere niveau i 2012 samt lidt lavere forventet økonomisk aktivitet end skønnet i maj.

De lavere forventede indtægter fra *pensionsafkastskatten* på ca. 6 mia. kr. i 2013 skal primært ses i lyset af en svagere aktiekursudvikling end forventet og en forventning om højere rentestigninger igennem 2013. I 2014 er skønnet for indtægterne fra pensionsafkastskatten omtrent uændret sammenlignet med maj.

Arbejdsmarkedsbidraget er nedjusteret med ca. ¼ mia. kr. i både 2013 og 2014 afledt af lavere vækst i lønsummen end skønnet i maj.

Personskatter mv. er nedjusteret med ca. 1¼ mia. kr. i 2013 og ca. 2¼ mia. kr. i 2014. Nedjusteringen skal navnlig ses i lyset af en lavere skønnet vækst i lønsummen end i maj.

Momsindtægterne er opjusteret med ¾ mia. kr. i 2013 og ¼ mia. kr. i 2014. Opjusteringen i 2013 skal ses i sammenhæng med regnskabsoplysninger for 1. halvår 2013 og en forudsætning om øget aktivitet i den indenlandske efterspørgsel i 2. halvår af 2013.

Opjusteringen af provenuet fra *registreringsafgiften* på ¾-1 mia. kr. i 2013 og 2014 skal ses i sammenhæng med en opjustering af det forventede bilkøb.

Øvrige skatter og afgifter er nedjusteret med ca. ½ mia. kr. i 2013 og opjusteret med ½ mia. kr. i 2014. Indtægterne fra a-kassebidrag er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2013 og 2014 som følge af et lavere niveau i 2012. I 2014 modsvares dette blandt andet af en opjustering af provenuet fra punktafgifter mv.

Det *offentlige forbrug* er nedjusteret med ¼ mia. kr. i 2013 og ¾ mia. kr. i 2014 i forhold til majvurderingen. Nedjusteringen af det offentlige forbrug afspejler finansieringselementerne i *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*, herunder målretning af 6 ugers selvvalgt uddannelse, justering af tilbuddet om danskuddannelse for voksne udlændinge og en omprioritering af beskæftigelsesrettede puljer og reserver mv.

De *offentlige investeringer* er uændrede i 2013 og opjusteret med 2¼ mia. kr. i 2014. Opjusteringen i 2014 skal ses i lyset af et aftalt løft i de regionale investeringer i blandt andet en ny sygehusstruktur, et højere niveau for de statslige vejinvesteringer og en afsat anlægsreserve på 1 mia. kr. på Finanslovsforslaget for 2014.

Udgifterne til *overførselsindkomster* er nedjusteret med ¼ mia. kr. i 2013 og opjusteret med ¼ mia. kr. i 2014. Forlængelsen af den særlige uddannelsesydelse og indførelsen af den midlertidige arbejdsmarkedsydelse indebærer merudgifter på 0,3 mia. kr. i 2013 og 1 mia. kr. i 2014. Herudover er udgifterne til dagpenge nedjusteret med godt 1½ mia. kr. i 2013 og 2014 afledt af en nedjustering i antallet af dagpengemodtagere. Nedjusteringen af udgifter til dagpenge modsvares delvist af øgede udgifter til aktivering på ca. 1 mia. kr. og skal derudover ses i lyset af, at forlængelsen af den særlige uddannelsesydelse og indførelsen af den midlertidige arbejdsmarkedsydelse reducerer tilbagefaldet til dagpenge i forhold til majvurderingen.

Boks 4.1 (fortsat)**Revision af udgifts- og indtægtsskøn i 2013 og 2014 siden maj**

Subsidierne er opjusteret med ¼ mia. kr. i 2013 og knap 1½ mia. kr. i 2014. Opjusteringen i 2013 skal primært ses i lyset af øgede udgifter til løntilskud, mens opjusteringen i 2014 desuden skal ses i sammenhæng med højere tilskud til jernbanedrift og rentesikring mv. end forudsat i maj.

Ændrede skøn for de *øvrige udgifts- og indtægtsposter* svækker isoleret set den offentlige saldo med ca. ½ mia. kr. i 2013 og forbedrer den offentlige saldo med ¼ mia. kr. i 2014. Svækkelsen i 2013 skal blandt andet ses i sammenhæng med en opjustering af EU-bidraget.

Udviklingen i udgifts- og skattetryk, 2007-2014

Det samlede udgiftstryk skønnes til ca. 56¼ pct. af BNP i 2013 og ca. 56 pct. af BNP i 2014, *jf. tabel 4.3*. I 2012 er udgiftstrykket opgjort til 58¼ pct. af BNP. Udgiftstrykket i 2012 skal ses i sammenhæng med tilbagebetalingen af efterlønsbidrag, der isoleret set øger de offentlige udgifter med godt 1½ pct. af BNP.

Når der ses bort fra virkningen af tilbagebetalingen af efterlønsbidrag i 2012 skønnes det offentlige udgiftstryk dermed at være omtrent uændret fra 2012 til 2013, mens udgiftstrykket reduceres med ¾ pct. af BNP fra 2013 til 2014.

Fra 2012 til 2014 ventes det offentlige forbrugstryk reduceret fra 28,6 pct. af BNP til 28,2 pct. af BNP. Det skal primært ses i lyset af en afdæmpet udvikling i de nominelle offentlige forbrugsudgifter, herunder som følge af en moderat lønstigningstakt, virkningen af aftalen mellem regeringen og KL om at veksle kommunale serviceudgifter til anlægsudgifter, *Aftaler om Vækstplan DK* samt *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*.

De offentlige investeringers andel af BNP skønnes at falde fra 2,5 pct. af BNP i 2012 til 2,3 pct. af BNP i 2014. Det skal ses i sammenhæng med, at de offentlige investeringer var ekstraordinært høje i 2012 som følge af fremrykninger af offentlige investeringer i medfør af kickstarten. De offentlige investeringer skønnes også i 2013 og 2014 at udgøre en større andel af BNP end gennemsnittet for perioden 1983-2010 på godt 1,8 pct. af BNP.

De offentlige renteudgifter skønnes at blive reduceret fra 2,0 pct. af BNP i 2012 til 1,6 pct. af BNP i 2014. Udviklingen i de offentlige renteudgifter skal blandt andet ses i sammenhæng med det lave renteniveau, der både reducerer rentebetalingerne i forbindelse med, at der optages ny gæld og i forbindelse med refinansiering af den eksisterende gæld. Derudover finansieres de offentlige underskud i 2013 og 2014 primært ved nedbringelse af statens konto i Nationalbanken, hvilket reducerer behovet for at udstede statsobligationer, som ellers ville have bidraget til at øge renteudgifterne.

De *øvrige udgiftsposter* ventes reduceret med 1½ pct. af BNP fra 2012 til 2014. Det skal primært ses i sammenhæng med bortfaldet af tilbagebetalingen af efterlønsbidrag i 2012.

Tabel 4.3
Udgifts- og skattetryk, 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pct. af BNP								
Forbrug	26,0	26,5	29,8	28,9	28,4	28,6	28,6	28,2
Overførselsudgifter	15,2	15,0	17,0	17,2	17,4	17,7	17,9	17,8
Investeringer	1,9	1,9	2,1	2,1	2,2	2,5	2,2	2,3
Renteudgifter	2,0	1,8	2,2	2,1	2,1	2,0	1,9	1,6
Øvrige udgifter	4,9	5,4	5,7	5,8	6,2	7,5	6,2	6,0
Udgiftstryk ¹⁾	50,0	50,6	56,8	56,3	56,3	58,3	56,7	56,0
Personskatter mv. ²⁾	21,5	21,3	22,3	20,4	20,5	20,5	22,3	22,3
Arbejdsmarkedsbidrag	4,5	4,6	4,8	4,6	4,5	4,5	4,5	4,4
Pensionsafkastskat	0,3	0,5	0,5	2,1	2,1	2,3	2,0	1,4
Selskabsskatter	3,8	3,3	2,3	2,8	2,8	3,0	3,0	3,1
Moms	10,4	10,1	10,2	9,8	9,9	10,0	10,0	9,9
Øvrige indirekte skatter	7,6	7,2	6,8	7,0	7,1	6,9	7,0	6,9
Øvrige skatter ³⁾	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8
Skattetryk	49,1	47,9	47,9	47,6	47,9	48,2	49,6	48,9
Renteindtægter	1,6	1,7	1,9	1,6	1,6	1,6	1,5	1,1
Øvrige indtægter	4,4	4,5	4,4	4,5	5,0	4,4	4,2	4,1
Told mv. til EU ⁴⁾	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Indtægstryk ¹⁾	54,8	53,9	54,1	53,6	54,4	54,0	55,0	54,0

- 1) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører fx indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i det offentlige forbrug, til indtægterne, mens det samlede offentlige forbrug indgår på udgiftssiden i tabellen. På den baggrund afviger udgifts- og indtægstrykket definatorisk fra opgjorte tryk, der er baseret på Danmarks Statistiks opgørelser.
- 2) Personskatter mv. omfatter kildeskatter, vægtafgift fra husholdninger, bo- og gaveafgift samt andre personlige skatter.
- 3) Bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag, efterlønsbidrag mv.).
- 4) Ifølge nationalregnskabsprincipperne kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår derfor i skattetrykket, men da indtægterne tilfalder EU, indgår de ikke i indtægstrykket.

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Skattetrykket er opgjort til 48,2 pct. af BNP i 2012 og skønnes til 49,6 pct. af BNP i 2013 og 48,9 pct. af BNP i 2014. De midlertidige indtægter fra omlægningen af kapitalpensioner bidrager isoleret set til at øge personskatterne (og dermed skattetrykket) med ca. 1,1 pct. af BNP i 2013 og 2014.

Stigningen i skattetrykket fra 2012 til 2013 skal desuden ses i sammenhæng med indfasningen af finansieringselementerne i *Forårspakke 2.0* og skattestigninger i medfør af genopretningsaftalen og finansloven for 2012.

Fra 2013 til 2014 reduceres skattetrykket med ca. $\frac{3}{4}$ pct. af BNP. Det lavere skattetryk i 2014 skal navnlig ses i lyset af en normalisering af provenuet af pensionsafkastskatten. Skattetrykket i 2014 er desuden påvirket af den gradvise nedsættelse af selskabsskattesatsen og afgiftsnedsættelser mv. i medfør af *Aftaler om Vækstplan DK*.

Udviklingen i skattetrykket er generelt ikke et velegnet mål for den økonomiske politiks bidrag til ændringer i skattebelastningen. Provenuvirkninger af diskretionært besluttede ændringer i skatte- og afgiftsregler giver et mere retvisende billede.

Det skyldes først og fremmest, at konjunkturudviklingen samt udsving i oliepriser, aktiekurser og renter mv. ofte vil medføre, at væksten i beskatningsgrundlaget for en række skatter og afgifter afviger fra væksten i BNP. Det kan medføre betydelige udsving i skattetrykket fra år til år, selvom skattebelastningen er uændret. Dette gælder ikke mindst pensionsafkastskatten og beskatningen af Nordsø-aktiviteterne, men f.eks. også registreringsafgift, moms og tinglysningsafgift.

Indtægterne fra pensionsafkastskatten skønnes f.eks. reduceret fra ca. 2,3 pct. af BNP i 2013 til 1,4 pct. af BNP i 2014, mens de i perioden 2006-2009 udgjorde i omegnen af $\frac{1}{4}$ til $\frac{3}{4}$ pct. af BNP.

4.2 Offentligt forbrug, beskæftigelse og investeringer

Det offentlige forbrug

Danmarks Statistik har opgjort realvæksten i det offentlige forbrug til 0,7 pct. i 2012, *jf. tabel 4.4*. Væksten i det offentlige forbrug i 2012 kan primært henføres til staten og regionerne. I staten kan forbrugsvæksten ses i lyset af de seneste års store optag på de videregående uddannelser, mens stigningen i regionernes forbrug kommer efter to år med faldende driftsudgifter.

Tabel 4.4
Realvækst i det offentlige forbrug, 2008-2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Realvækst, pct.							
Stat ¹⁾	0,5	1,7	-0,7	1,1	1,5	-	-
Kommuner	2,3	2,5	1,5	-3,1	-0,5	-	-
Regioner	3,0	1,9	-0,8	-1,2	2,1	-	-
I alt	1,9	2,1	0,4	-1,5	0,7	0,6	0,5

Anm.: Danmarks Statistik korrigerer ikke for den flytning af opgaver, der løbende finder sted mellem de offentlige delsektorer. Vækstraterne for 2009 og 2010 er påvirket af omlægningen til et enstrengt beskæftigelsessystem pr. 1/8 2009, der indebærer flytning af opgaver fra staten til kommunerne.

1) Omfatter endvidere A-kasser og Lønmodtagernes Garantifond – de såkaldte sociale kasser og fonde.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne skøn.

Det nominelle offentlige forbrugsniveau er opgjort til 521½ mia. kr. i 2012 ifølge Danmarks Statistiks seneste opgørelse fra juni 2013, *jf. tabel 4.5*. Det er en 1½ mia. kr. højere end den foreløbige opgørelse, der lå til grund for majvurderingen. Oprevisionen kan blandt andet henføres til indarbejdelse af særskilte regnskaber for universiteterne samt endelige regnskaber for regionerne. De højere nominelle udgifter medvirker til, at realvæksten i det offentlige forbrug i 2012 er opjusteret med 0,5 pct.-point siden majvurderingen.

Tabel 4.5
Skøn for det offentlige forbrug, 2012-2014

	2012	2013	2014
Niveau, mia. kr., årets priser			
Majvurdering	520,1	529,5	539,3
Augustvurdering	521,6	529,2	538,5
Ændring siden maj, mia. kr.	1,5	-0,3	-0,8
Realvækst, pct.			
Majvurdering	0,2	0,9	0,6
Augustvurdering	0,7	0,6	0,5
Ændring siden december, pct.-point	0,5	-0,3	-0,1

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

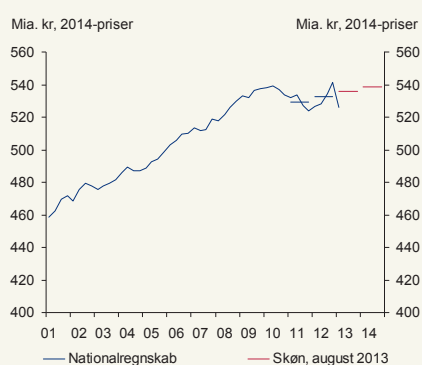
I 2013 skønnes de offentlige forbrugsudgifter at udgøre 529¼ mia. kr., hvilket er ¼ mia. kr. lavere end forudsat i maj. Nedjusteringen afspejler indarbejdelsen af forårets *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*, hvor højere udgifter til indkomstoverførsler primært er finansieret af lavere udgifter til offentligt forbrug.

Nationalregnskabet frem til 1. kvartal 2013 afspejler et mærkbart fald i det offentlige forbrug fra 4. kvartal 2012 til 1. kvartal 2013, jf. figur 4.4. Faldet skal blandt andet ses i lyset af de store stigninger i det offentlige forbrug i 2. halvår 2012. Med afsæt i niveauet for det offentlige forbrug i 1. kvartal 2013 forudsætter skønnet for hele 2013 en vækst i det offentlige forbrug i resten af året.

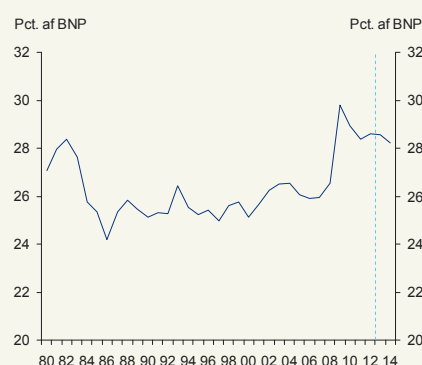
Det er lagt til grund, at lærerkonflikten i foråret ikke giver anledning til at justere udgifterne til det offentlige forbrug i 2013. Det er baseret på en forudsætning om, at mindreudgifterne til lærerlønninger i konfliktperioden f.eks. anvendes til efterfølgende indhentning af aflyst undervisning eller på andre områder inden for den kommunale serviceramme og den statslige driftsramme. Lærerkonflikten vil dog alt andet lige bidrage til at trække det offentlige forbrugsniveau nedad i nationalregnskabet for 2. kvartal 2013.

Foreløbige regnskabsoplysninger for kommuner og regioner indikerer et relativt lavt niveau for serviceudgifterne i 1. halvår 2013. Tallene er behæftet med usikkerhed, og budgetterne lægges således fortsat er lagt til grund for skønnet for de samlede offentlige forbrugsudgifter i 2013. De foreløbige oplysninger bekræfter indtrykket af, at kommuner og regioner i højere grad end tidligere holder sig inden for budgetterne.

Figur 4.4
Udvikling i det offentlige forbrug, mia. kr.

Figur 4.5
Udvikling i det offentlige forbrug, pct. af BNP

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

På baggrund af de nominelle justeringer af forbrugsudgifterne skønnes realvæksten til 0,6 pct. i 2013. Det er en nedjustering med 0,3 pct.-point i forhold til majskønnet, hvilket primært afspejler det højere nominelle niveau for det offentlige forbrug i 2012.

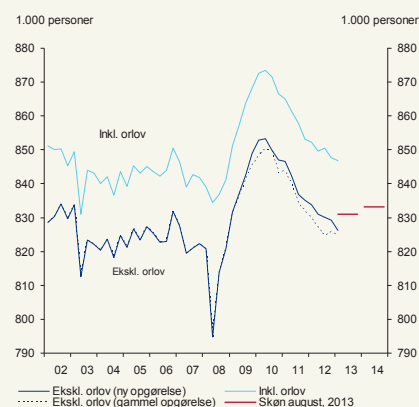
Med afsæt i finanslovsforslaget samt kommune- og regionsaftalerne for 2014 skønnes et nominelt offentligt forbrugsniveau på 538½ mia. kr. i 2014. Skønnet er nedjusteret med ¼ mia. kr. i forhold til majvurderingen i medfør af finansieringselementerne i dagpengeaftalen. Den reale forbrugsvækst i 2014 skønnes på den baggrund til 0,5 pct., hvilket er en anelse mindre end i majvurderingen.

Med den forudsatte vækst i det offentlige forbrug ventes det offentlige forbrug at udgøre godt 28 pct. af BNP i perioden 2011-2014. *Jf. figur 4.5.* Det er lavere end i 2009, hvor det offentlige forbrug udgjorde knap 30 pct. af BNP, men højere end i hele perioden fra 1983-2008.

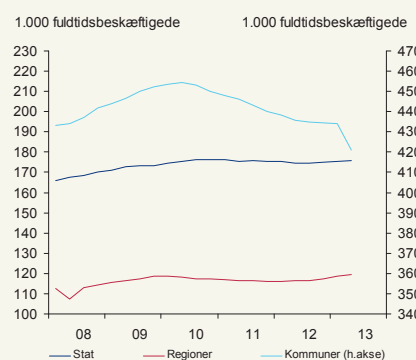
Den offentlige beskæftigelse

Ifølge nationalregnskabet voksede den offentlige beskæftigelse til et historisk højt niveau på over 850.000 personer i 2. kvartal 2010, bl.a. som følge af store budgetoverskridelser i kommunerne og regionerne i 2009, *jf. figur 4.6.* Faldet i den offentlige beskæftigelse på ca. 25.000 personer siden 2. kvartal 2010 afspejler således, at den offentlige beskæftigelse har tilpasset sig et historisk set mere normalt niveau.

Figur 4.6
Offentlig beskæftigelse ifølge nationalregnskabet

Figur 4.7
Offentlig beskæftigelse ifølge beskæftigelsesstatistik for lønmodtagere

Anm.: Der er korrigeret for sæsonudsving. Det kraftige fald i 2. kvartal 2008 for beskæftigede ekskl. orlov samt i den regionale beskæftigelse skyldes strejkerne i foråret 2008. Tilsvarende skal faldet i den kommunale beskæftigelse i 2. kvartal 2013 ses i sammenhæng med lærerkonflikten i foråret.

Kilde: Danmarks Statistik.

Ifølge beskæftigelsesstatistikken for lønmodtagere er beskæftigelsen steget i både staten, kommunerne og regionerne fra 2008 til 2010, *jf. figur 4.7.* Faldet i de seneste år kan primært henføres til kommunerne, mens fuldtidsbeskæftigelsen i staten og regionerne har været omtrent uændret. Den nogenlunde uændrede beskæftigelse i staten skal blandt andet ses i sammenhæng med en stigning på uddannelsesområdet, mens den statslige beskæftigelse på andre områder er faldet. Faldet i den kommunale beskæftigelse i 2. kvartal 2013 skal ses i sammenhæng med lærerkonflikten i foråret.

Siden majvurderingen har Danmarks Statistik revideret udviklingen i den offentlige beskæftigelse ifølge nationalregnskabet. Revisionen betyder, at niveauet for den offentlige beskæftigelse er opjusteret med ca. 1.500-4.500 personer i perioden 2009-2012, *jf. også figur 4.6.* I forhold til den tidligere opgørelse indebærer den reviderede opgørelse et fald i den offentlige

beskæftigelse på godt 9.000 personer i 2012, hvilket er lidt mindre end faldet på godt 10.500 personer, der var grundlaget for majvurderingen, *jf. tabel 4.6*.

Den reviderede opgørelse viser endvidere et fald i den offentlige beskæftigelse i 4. kvartal 2012 og 1. kvartal 2013, hvor beskæftigelsen i den tidligere opgørelse var omtrent uændret i samme periode. Den reviderede udvikling giver anledning til at justere skønnet for den offentlige beskæftigelse i 2013, således at der nu skønnes et uændret beskæftigelsesniveau sammenlignet med 2012 mod en ventet stigning på 3.000 personer i maj. Den mere afdæmpede udvikling i den offentlige beskæftigelse skal endvidere ses i lyset af en nedjustering af den offentlige forbrugsvækst i 2013 fra 0,9 pct. i maj til aktuelt 0,6 pct.

Tabel 4.6**Den offentlige beskæftigelse (nationalregnskabet), 2012-2014**

	2012		2013		2014	
	Maj	Aug.	Maj	Aug.	Maj	Aug.
Antal i 1.000 personer						
Offentlig beskæftigelse, ændring	-10,6	-9,1	2,0	0,0	2,0	2,0
Offentlig beskæftigelse, niveau	826,8	831,1	829,8	831,1	831,8	833,1

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

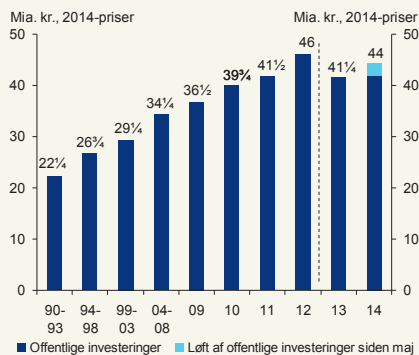
Det bemærkes, at der i skønnet for den offentlige beskæftigelse i 2013 ikke er korrigeret for en eventuel effekt som følge af lærerkonflikten, der ventes at medføre et midlertidigt fald i nationalregnskabet's opgørelse af beskæftigelsen i 2. kvartal 2013. Ligesom for strejken i 2008 forventes årsniveauet for den offentlige beskæftigelse i 2013 at blive påvirket af lærerkonflikten.

I 2014 skønnes en stigning i den offentlige beskæftigelse på 2.000 personer med afsæt i en forudsat vækst i det offentlige forbrug på 0,5 pct. Skønnet for beskæftigelsesudviklingen i 2014 er uændret i forhold til majvurderingen.

Offentlige investeringer

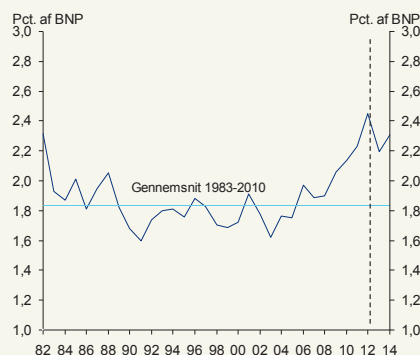
Danmarks Statistik har opgjort de offentlige investeringer til 44,7 mia. kr. i 2012 målt i årets priser, hvilket indebærer en realvækst på 10,7 pct. fra 2011 til 2012, *jf. figur 4.8*. De offentlige investeringsudgifter er dermed øget til 2,5 pct. af BNP i 2012, *jf. figur 4.9*. Det er det højeste niveau i 30 år (siden 1981) og skal især ses i lyset af fremrykninger af offentlige investeringer i medfør af kickstarten.

Figur 4.8
Offentlige investeringer, mia. kr., 1990-2014

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Figur 4.9
Offentlige investeringer, pct. af BNP, 1982-2014

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

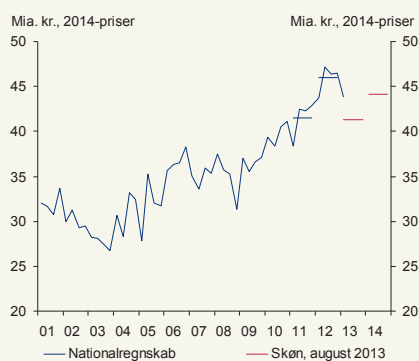
Der er planlagt et fortsat højt niveau for de offentlige investeringsudgifter, som skønnes at udgøre henholdsvis 2,2 og 2,3 pct. af BNP i 2013 og 2014.

I 2013 skønnes et nominelt offentligt investeringsniveau på 40¼ mia. kr. på linje med majvurderingen. De statslige investeringer forventes at forløbe som forudsat i maj, hvor udgiftsfølgningen viste et mindreforbrug på en række vejprojekter.

Samtidig understøtter foreløbige regnskabsoplysninger for 1. halvår af 2013, at de kommunale og regionale anlægsinvesteringer overordnet set ligger nogenlunde på linje med budgetterne for 2013, når der korrigeres for aftalen om at øge de kommunale anlægsinvesteringer med 2 mia. kr. inden for en uændret økonomisk ramme.

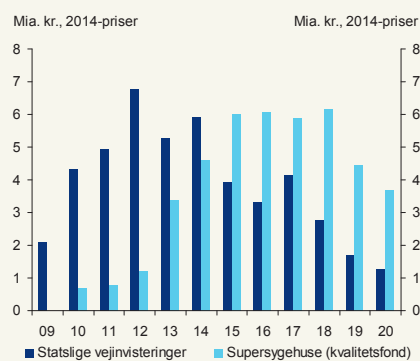
Nationalregnskabet frem til 1. kvartal 2013 afspejler et fortsat højt niveau for de offentlige investeringer. Skønnet for hele året forudsætter således et fald i de offentlige investeringer gennem 2013, jf. figur 4.10.

Figur 4.10
Offentlige investeringer, 2001-2014

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Figur 4.11
Planlagte offentlige investeringer i nye supersygehuse og det statslige vejnet

Kilde: Transportministeriet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Fra det historisk set høje niveau i 2012 skønnes et realt fald i de offentlige investeringer på 10¼ pct. i 2013. Faldet i de offentlige investeringer fra 2012 til 2013 kan blandt andet henføres til et forventet fald i de statslige vejinvesteringer, jf. figur 4.11. Dertil kommer en forudsat tilpasning i de regionale investeringer til det budgetterede niveau for 2013. Det skal ses i sammenhæng med, at anlægsudgifterne på det regionale område i 2012 blev noget højere end budgetteret.

Med afsæt i finanslovsforslaget for 2014 samt økonomiaftalerne med kommuner og regioner for 2014 skønnes offentlige investeringsudgifter på 44 mia. kr. i 2014. Det er godt 2 mia. kr. højere end forudsat i majvurderingen. Opjusteringen afspejler blandt andet afsættelse af en anlægsreserve på 1 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2014. Dertil kommer et aftalt løft i de regionale investeringer i blandt andet en ny sygehusstruktur samt et højere niveau for de statslige vejinvesteringer. Det skønnes på den baggrund, at de offentlige investeringer øges reelt med 6¼ pct. fra 2013 til 2014.

I de kommende år er der endvidere planlagt en række større offentlige investeringsprojekter i blandt andet Metro Cityringen, Femern forbindelsen, almene boliger mv., som i nationalregnskabet indgår i de private investeringer, jf. også afsnit 2.2. Hertil kommer markante investeringer afledt af energiaftalen i blandt andet vedvarende energi og energieffektiviseringer, som delvist gennemføres af private virksomheder og husholdninger. Det vil understøtte aktiviteten og beskæftigelsen i 2014 og de efterfølgende år.

4.3 Finanspolitikens aktivitetsvirkning

Den økonomiske politik i 2012-2014 er planlagt med henblik på at understøtte vækst og beskæftigelse inden for de finanspolitiske rammer i medfør af budgetloven og Danmarks EU-

henstilling. En ansvarlig linje i finanspolitikken bidrager til at fastholde troværdigheden til den økonomiske politik og understøtter dermed et fortsat lavt renteniveau til gavn for dansk økonomi.

Den samlede finanspolitik og øvrige økonomisk-politiske initiativer fra og med 2012 skønnes at øge BNP-niveauet med ca. 0,4 pct. af BNP i både 2013 og 2014, jf. tabel 4.7.

Tabel 4.7

Aktivitetsvirkning af finanspolitikken og øvrige økonomisk-politiske initiativer fra og med 2012

Pct. af BNP	2012	2013	2014
BNP-niveau			
Finanspolitik og øvrige initiativer fra og med 2012	0,4	0,4	0,4
- heraf flerårig finanseffekt	0,2	-0,2	-0,1
- heraf øvrig finanspolitik (investeringsvindue mv.)	0,1	0,3	0,1
- heraf øvrige investeringer	0,2	0,3	0,5
Vækstbidrag			
Finanspolitik og øvrige initiativer (vækstbidrag)	0,4	0,1	0,0
- heraf etårig finanseffekt	0,2	-0,4	0,1

Anm.: De flerårige effekter er opgjort som aktivitetsvirkningen af finanspolitikken mv. fra og med 2012.

Afrunding kan betyde, at totalen kan afvige fra summen af de enkelte aktivitetsbidrag i tabellen.

- 1) I øvrig finanspolitik indregnes et merbidrag fra BoligJobordningen, investeringsvinduet og selskabsskattelettelsen i forbindelse med Vækstplan DK, som ligger udover den direkte provenuvirkning af ordninger, der indgår i finanseffektberegningen.
- 2) Øvrige investeringer dækker over investeringer som følger af energiaftalen, boligaftalen, investeringer i Landsbyggefonden, klimainvesteringer på spildevandsområdet (jf. aftalen om kommunernes økonomi for 2013) samt fremrykning af aktiviteter i Femern-Bælt forbindelsen, som det er aftalt i forbindelse med Vækstplan DK.

Kilde: Egne beregninger.

Udover finanspolitikken i snæver forstand – målt ved finanseffekten – er der i det samlede skøn for aktivitetsvirkningen indregnet et bidrag fra øvrig finanspolitik og øvrige investeringer.

Bidraget fra øvrig finanspolitik dækker over et yderligere aktivitetsbidrag fra investeringsvinduet, BoligJobordningen og selskabsskattelettelsen i forbindelse med *Aftaler om Vækstplan DK* i forhold til den direkte provenuvirkning af ordninger, som finanseffektberegningen tager udgangspunkt i.

Bidraget fra øvrige investeringer dækker over investeringer som følger af *Aftale om den danske energipolitik* (marts 2012), en stigning i eller fremrykning af renoveringerne af almene boliger som led i kickstarten og boligaftalen (maj 2012), et løft i klimainvesteringer ifølge kommuneaftalen for 2013 samt investeringer i forlængelse af *Aftaler om Vækstplan DK* (april

2013) mv. Initiativerne følger af politiske beslutninger, men indgår ikke i finanseffekten, fordi de ikke er en del af de offentlige finanser i nationalregnskabet.

Vækstbidraget fra finanspolitikken og de øvrige økonomisk-politiske initiativer fra og med 2012 set under ét skønnes at være svagt positivt for BNP-væksten i 2013 og omtrent neutral i 2014. Heri indgår bidrag fra den etårige finanseffekt på -0,4 pct. af BNP i 2013 og 0,1 pct. i 2014, jf. tabel 4.8.

Den etårige finanseffekt måler finanspolitikkenes umiddelbare virkning på den økonomiske aktivitet. En positiv finanseffekt indikerer, at finanspolitikken medvirker til at øge den økonomiske aktivitet, mens en negativ finanseffekt angiver en finanspolitisk afdæmpning af økonomien.

Tabel 4.8
Etårig finanseffekt, 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktivitetsvirkning, pct. af BNP								
Udgifter i alt	0,1	0,0	1,1	0,3	-0,5	0,0	-0,1	0,1
Indtægter i alt	0,0	0,1	0,1	0,3	-0,1	0,1 ¹⁾	-0,3 ¹⁾	0,0
Finanseffekt, i alt	0,1	0,1	1,2	0,5	-0,6	0,2¹⁾	-0,4¹⁾	0,1
SP-udbetalinger			0,3	0,0	-0,2	-	-	-

1) Inkl. udbetaling af efterlønsbidrag i 2012 og bortfaldet af efterlønsudbetalingerne i 2013.

Kilde: Egne beregninger.

Den skønnede etårige finanseffekt på -0,4 pct. af BNP i 2013 afspejler navnlig bortfaldet af tilbagebetalingerne af efterlønsbidrag fra 2012. Den etårige finanseffekt i 2013 er nedjusteret med 0,1 pct. af BNP i forhold til majvurderingen som følge af lavere vækst i det offentlige forbrug og de offentlige investeringer i 2013 i lyset af et højere udgiftsniveau i 2012 end lagt til grund for skønnet i maj. Det højere niveau for udgifter til offentligt forbrug og investeringer bidrager således til, at den etårige finanseffekt for 2012 er opjusteret med 0,2 pct. af BNP.

Finanseffekten i 2013 indregner blandt andet aftalerne om finansloven for 2013, konsekvenserne af de offentlige overenskomster i foråret 2013 og *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*. Dertil kommer indfasningen af de seneste års skattereformer, herunder, skatte- og afgiftsstigninger i medfør af *Forårspakke 2.0*, genopretningsaftalen fra maj 2010, finansloven for 2012 og aftalen om skattereformen fra juni 2012.

I 2014 skønnes den etårige finanseffekt til 0,1 pct. af BNP. Skønnet for 2014 er baseret på økonomiaftalerne med kommuner og regioner fra juni og finanslovsforslaget for 2014, der blandt andet afspejler virkningen af de samlede *Aftaler om Vækstplan DK* og *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*. Finanspolitikken i 2014 er tilrettelagt inden for rammerne af budgetloven og de fastsatte udgiftslofter. Skønnet for den etårige finanseffekt i 2014 skal navnlig ses i lyset af den planlagte vækst i de offentlige investeringer.

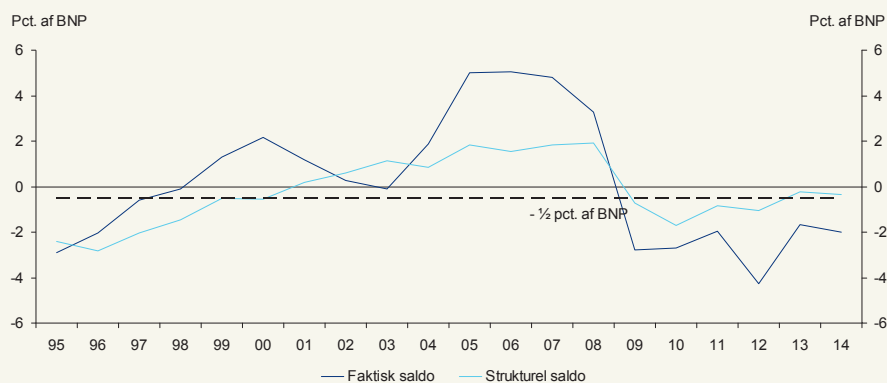
Den planlagte finanspolitik skal ses i sammenhæng med, at pengepolitikken fortsat er ekstremt lempelig med meget lave renteniveauer. Den ansvarlige linje i den økonomiske politik, hvor grænserne i såvel budgetloven og EU-henstillingen overholdes, er med til at fastholde tilliden til den økonomiske politik og dermed de lave renter til gavn for vækst og beskæftigelse.

4.4 Strukturel offentlig saldo

Den strukturelle saldo er et skøn for den underliggende stilling på de offentlige finanser, *jf. boks 4.2*. Beregningen af den strukturelle offentlige saldo tager således udgangspunkt i den faktiske offentlige saldo, der renses for virkningen af konjunkturer og andre midlertidige forhold.

Fra midten af 1990'erne og frem til 2008 forbedredes den strukturelle saldo gradvist, *jf. figur 4.12*. Forbedringen afspejler blandt andet et mærkbart fald i den beregnede strukturelle ledighed (delvist afledt af diverse arbejdsmarkedsreformer), men også tendensen til større Nordsø-indtægter og lavere offentlige nettorentudgifter. Finanspolitikken i perioden fra midten af 1990'erne og frem til 2008 var overordnet set lempelig og trak dermed isoleret set i retning af en forværring af den strukturelle saldo.

Figur 4.12
Faktisk og strukturel saldo 1995-2014

Den markante lempelse af finanspolitikken i kølvandet på finanskrisen – for at understøtte den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen – er den væsentligste årsag til, at den strukturelle saldo forværredes ganske mærkbart i 2009 og 2010, *jf. tabel 4.9*.

Den efterfølgende forbedring af den strukturelle saldo frem mod 2013 afspejler konsolideringen af de offentlige finanser, herunder skatte- og afgiftsstigninger i Forårspakke 2.0 og en afdæmpet udvikling i det offentlige forbrug.

Den strukturelle saldo skønnes at blive forbedret fra et underskud på 1,7 pct. af BNP i 2010 til et underskud på 0,2 pct. i 2013. Dermed efterlever Danmark EU-henstillingens strammingskrav, der indebærer, at der skal gennemføres initiativer, som sikrer en strukturel forbedring af de offentlige finanser med 1½ pct. af BNP i perioden 2011-2013.

Tabel 4.9

Den strukturelle saldo (pct. af BNP), 2003-2014

	Strukturel saldo		Ændring som følge af							
	Niveau	Årlig ændr.	Finanspolitik ¹⁾	Strukturel beskæftigelse	Pensionsafkastskat	Nettorenteudgifter	Nordsøindtægter	Specielle poster ²⁾	Strukturel produktivtetsvækst	Andre forhold
2003	1,1	0,5	-0,1	0,0	0,0	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0
2004	0,8	-0,3	-1,4	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0	0,7
2005	1,8	1,0	-0,5	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0	-0,1	0,9
2006	1,5	-0,3	-0,8	0,2	0,0	0,2	0,1	-0,1	-0,2	0,4
2007	1,8	0,3	0,1	0,4	0,0	0,2	0,1	0,0	-0,3	-0,2
2008	1,9	0,1	-0,6	0,4	0,1	0,1	0,1	-0,1	-0,3	0,4
2009	-0,7	-2,6	-2,1	-0,3	0,1	0,1	0,0	-0,1	-0,2	-0,1
2010	-1,7	-1,0	-1,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,5
2011	-0,8	0,9	1,2	0,2	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1
2012	-1,1	-0,3	0,4	0,1	0,1	0,0	-0,2	0,0	-0,2	-0,5
2013	-0,2	0,9	0,5	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,4
2014	-0,4	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt		-1,0	-4,6	1,2	0,4	1,5	0,4	-0,3	-2,0	2,4

1) Bidraget fra finanspolitikken afviger som følge af metodeforskelle fra finanseffekten.

2) De specielle poster indeholder blandt andet diverse drifts- og kapitaloverførsler (netto) herunder blandt andet offentlige overførsler til udlandet.

Kilde: Egne beregninger.

I 2014 skønnes et strukturelt underskud på 0,4 pct. af BNP. Det strukturelle underskud i 2014 er dermed tæt på budgetlovens grænse for det årlige strukturelle underskud på ½ pct. af BNP.

Det strukturelle underskud i 2014 er opjusteret med ¼ pct. af BNP sammenlignet med majvurderingen. Det skal blandt andet ses i lyset af et løft i de offentlige investeringer på 2¼ mia. kr. siden maj. Hertil kommer reviderede skøn for indtægterne fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag, som samlet set er nedjusteret med 3 mia. kr. (svarende til knap 0,2 pct. af BNP) og højere subsidier mv. Det højere forventede faktiske underskud i 2014 afspejler primært reviderede skøn for budgetposter, som med et stort set uændret konjunkturbillede påvirker opgørelsen af den strukturelle saldo.

I perioden 2004-2008 bidrog konjunkturerne og udviklingen på de finansielle markeder i øvrigt til, at de faktiske overskud på de offentlige finanser var mærkbart større end de skønnede strukturelle overskud. Det skyldtes blandt andet ekstraordinært store provenuer fra pensionsafkastskatten i 2004 og 2005 samt den gunstige konjunkturudvikling i perioden 2006-08, der midlertidigt bidrog til et større overskud på den faktiske saldo. I lyset af at både beskæftigelsen og BNP ventes at være lavere end deres strukturelle niveauer i årene 2009-14, skønnes de strukturelle underskud i denne periode at være mindre end de faktiske underskud.

Boks 4.2

Den strukturelle offentlige saldo

Skiftende konjunkturer er en væsentlig årsag til, at den faktiske offentlige saldo svinger ganske meget over tid. I perioder med høj økonomisk aktivitet og høj beskæftigelse vil de offentlige indtægter fra skatter og afgifter normalt være relativt høje, mens de offentlige udgifter til især indkomstoverførsler – primært som følge af lav ledighed – vil have en tendens til at være forholdsvis lave. I en højkonjunktur er forudsætningerne for overskud på den offentlige saldo dermed større end i en lavkonjunktur med lav beskæftigelse og høj ledighed.

De offentlige finanser påvirkes imidlertid også af en række andre mere eller mindre midlertidige forhold – herunder de ofte store udsving i de offentlige indtægter fra Nordsø-aktiviteterne og pensionsafkastskatten, der er afhængige af udviklingen i oliepriser, renter og aktiekurser. Hertil kommer, at deciderede engangsforhold også kan påvirke de offentlige indtægter og udgifter i særskilte år. Det gælder f.eks. indtægterne knyttet til afgiften på SP-udbetalingerne i 2009, udgifterne i forbindelse med muligheden for tilbagebetaling af efterlønsbidrag i 2012 og engangsindtægterne i forbindelse med omlægningen af kapitalpensioner i 2013 og 2014.

I Finansministeriets beregning af den *strukturelle offentlige saldo* søges korrigeret for både konjunkturernes og andre midlertidige forholds påvirkning af de offentlige finanser.

Den strukturelle saldo i et givet år er dermed et skøn for, hvor stort det offentlige overskud eller underskud vil være i en "normal" situation. Det vil sige en situation, hvor den økonomiske aktivitet, hverken er særskilt høj eller lav, og hvor de offentlige finanser samtidig ikke er påvirket af andre midlertidige forhold. Den strukturelle saldo i et bestemt år er i den optik et skøn for den underliggende stilling på den offentlige saldo. Udviklingen i den strukturelle saldo over tid er blandt andet afhængig af den førte finanspolitik. Det betyder, at hvis finanspolitikken lempes i et givet år eller en vis periode, så vil den strukturelle offentlige saldo alt andet lige blive forværret.

Beregningen af den strukturelle saldo er behæftet med usikkerhed. Ved kraftige omslag i BNP-vækst, beskæftigelse, virksomhedsindtjening, aktiekurser og oliepriser vil beregningen af den strukturelle saldo være mere usikker end normalt.

Bilag 1

I forhold til Lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-2017 foretages på finanslovsforslaget for 2014 som forudsat en række justeringer i henhold til budgetloven og lov om udgiftslofter. Korrektioner af de enkelte lofter fremgår af tabel 1.

Tabel 1
Korrektioner af gældende udgiftslofter på FFL14

	2014	2015	2016	2017
Det statslige delloft for driftsudgifter				
Delloft (lovfastsat) (mia. kr.)	185,2	188,0	191,5	194,50
Korrektioner ifm. FFL14 i alt (mio. kr.)	564	569	481	569
Korrektioner som følge af ændret prioritering mellem sektorer i kommune- og regionsaftaler, jf. budgetlovens §8. stk. 1	-969	-901	-901	-901
Korrektioner som følge af ændrede udgifter uden for loft, jf. budgetlovens § 8, stk. 2	131	97	-20	44
Korrektioner som følge af tekniske justeringer, jf. § budgetlovens 8, stk.4	1.149	1.225	1.251	1.274
- heraf opgaveændringer mv.	300	355	355	355
- heraf PL-opregning til 2014-PL	1.389	1.410	1.436	1.459
- heraf korrektion for loftsflytninger på transportområdet	-540	-540	-540	-540
Korrektion vedrørende omfordeling mellem statslige dellofter, jf. lov om udgiftslofter § 5	128	147	148	151
Korrigeret udgiftsloft FFL14 (mia. kr.)	185,8	188,5	192,0	195,1
Det statslige delloft for indkomstoverførsler				
Delloft (lovfastsat) (mia. kr.)	249,0	250,6	251,6	252,1
Korrektioner ifm. FFL14 alt (mio. kr.)	4.022	4.030	4.030	4.040
Korrektioner som følge af ændrede udgifter uden for loft, jf. budgetlovens § 8, stk. 2	-35	-33	-49	-46
Korrektioner som følge af tekniske justeringer, jf. budgetlovens § 8, stk.4	3.923	4.211	4.228	4.237
- heraf PL-opregning til 2014-PL	4.283	4.310	4.327	4.336
- heraf vedrørende DUT	-99	-99	-99	-99
Omfordeling mellem statslige dellofter, jf. lov om udgiftslofter § 5	-128	-147	-148	-151
Korrigeret udgiftsloft FFL14 (mia. kr.)	253,1	254,6	255,6	256,1

Tabel 1 (fortsat)

Korrekationer af gældende udgiftslofter på FFL14

	2014	2015	2016	2017
Det kommunale udgiftsloft				
Udgiftsloft (lovfastsat) (mia. kr.)	229,0	229,0	229,0	229,0
Korrekationer ifm. FFL14 i alt (mio. kr.)	1.174	1.174	1.174	1.174
Korrekationer som følge ændret prioritering mellem sektorer i kommune- og regionsaftaler, jf. budgetlovens § 8. stk. 1	498	430	430	430
Korrekationer som følge af tekniske justeringer, jf. budgetlovens § 8, stk.4	676	743	743	743
- heraf PL-regulering	1.148	1.148	1.148	1.148
- heraf vedrørende opgaveændringer mv.	-473	-405	-405	-405
Korrigeret udgiftsloft FFL14 (mia. kr.)	230,1	230,1	230,1	230,1
Det regionale delloft for sundhedsudgifter				
Delloft (lovfastsat) (mia. kr.)	101,8	101,8	101,8	101,8
Korrekationer ifm. FFL14 i alt (mio. kr.)	842	842	842	842
Korrekationer som følge ændret prioritering mellem sektorer i kommune- og regionsaftaler, jf. budgetlovens §8. stk. 1	471	471	471	471
Korrekationer som følge af tekniske justeringer, jf. budgetlovens § 8, stk.4	371	371	371	371
- heraf PL-regulering	384	384	384	384
- heraf vedrørende opgaveændringer mv.	-13	-13	-13	-13
Korrigeret udgiftsloft FFL14 (mia. kr.)	102,6	102,6	102,6	102,6
Det regionale delloft for udviklingsopgaver				
Udgiftsloft, jf. lovforslag (mia. kr.)	2,9	2,9	2,9	2,9
Korrekationer som følge af tekniske justeringer, jf. budgetlovens § 8, stk.4 (mio. kr.)	27	27	27	27
- heraf PL-regulering	29	29	29	29
- heraf vedrørende opgaveændringer mv.	-2	-2	-2	-2
Korrigeret udgiftsloft FFL14 (mia. kr.)	2,9	2,9	2,9	2,9

Anm: Udgiftslofterne er i budgetloven angivet i mia.kr. med en decimal. Økonomiaftalerne med kommuner og regioner fastlægger udgiftslofterne i hele mio.kr. Pris- og lønreguleringen omfatter regulering til 2014-pris- og lønniveau samt regulering vedrørende ændrede pris- og lønforudsætninger for 2013.

Korrektioner i henhold til budgetlovens § 8, stk. 1

I henhold til budgetlovens § 8, stk. 1 kan finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg forbinde det årlige bloktilskudsaktstykke om fastsættelse af statens bloktilskud til kommuner og regioner mv. foretage en omfordeling mellem de gældende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner. Bestemmelsen tager sigte på politiske omprioriteringer, der ligger udover de i budgetlovens § 8 stk. 2-4 hjemlede justeringer begrundet i ny lovgivning og justeringer af mere teknisk karakter.

I forbindelse med finanslovsforslaget er der i henhold til *Akt 125 af 28. juni 2013* (bloktilskudsaktstykket) sket en omprioritering fra det statslige delloft for driftsudgifter på i alt 969 mio. kr. i 2014 og herefter 901 mio. kr. til det kommunale udgiftsloft og det regionale delloft for sundhedsudgifter. Det kommunale udgiftsloft er som følge heraf opskrevet med 498 mio. kr. i 2014 og herefter 430 mio. kr. årligt bl.a. til finansiering af folkeskolereform og et løft af den kommunale sundhed. Det regionale delloft for sundhedsudgifter er opskrevet med 471 mio. kr. Det statslige delloft for driftsudgifter er nedskrevet tilsvarende.

Korrektioner i henhold til budgetlovens § 8, stk. 2

I henhold til budgetlovens § 8, stk. 2 kan Finansministeren administrativt foretage en forhøjelse eller reduktion af udgiftslofterne, hvis det er begrundet i ny lovgivning, der medfører en reduktion eller forøgelse af de ledighedsrelaterede udgifter.

Der er i forbindelse med finanslovsforslaget indarbejdet endelige tal for indbudgettering af *Aftale om midlertidig arbejdsmarkedsydelse*. Det indebærer en opjustering af det statslige delloft for driftsudgifter med 52 mio. kr. i 2014, 55 mio. kr. i 2015, 52 mio. kr. i 2016 og 43 mio. kr. i 2017, og en nedjustering af delloftet for indkomstoverførsler på 35 mio. kr. i 2014, 33 mio. kr. i 2015, 49 mio. kr. i 2016 og 46 mio. kr. i 2017. De samlede merudgifter inden for det statslige udgiftsloft modvares af mindreudgifter på det ledighedsrelaterede område uden for loftsstyring.

Der er endvidere i forbindelse med finanslovsforslaget indarbejdet endelige tal for indbudgettering af *Aftale om en reform af kontanthjælpssystemet*. Det indebærer en opjustering af statslige delloft for driftsudgifter med 79 mio. kr. i 2014 og 42 mio. kr. i 2015, en nedjustering på 72 mio. kr. i 2016 og en opjustering på 1 mio. kr. i 2017. Mer- og mindreudgifter modsvares af tilsvarende mindre- og merudgifter på det ledighedsrelaterede område uden for loftsstyring.

Korrektioner i henhold til budgetlovens § 8, stk. 4

I henhold til budgetlovens § 8, stk. 4 kan Finansministeren administrativt foretage en ændring i de gældende udgiftslofter, i det omfang det er begrundet en ændret udgifts- og opgavefordeling mellem kommuner, stat og regioner eller en ændring af den bindende statslige regulering af kommuners og regioners økonomi (Det Udvidede Totalbalanceprincip), pris- og lønreguleringer eller lignende tekniske korrektioner.

Der er på finanslovsforslaget indarbejdet korrektioner af de gældende lofter som følge af ændret opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner, jf. *Akt 125 af 28. juni 2013* (bloktilskudsaktstykket). Korrektionerne indebærer en opskrivning af det statslige delloft for driftsudgifter med 362 mio. kr. årligt i 2014-2017, samt en nedskrivning af det statslige delloft for indkomstoverførsler med 99 mio. kr. årligt i 2014-2017. Det kommunale udgiftsloft er nedskrevet med 473 mio. kr. i 2014 og herefter 405 mio. kr. årligt. Det regionale delloft for sund-

Bilag 1

hedsudgifter er nedskrevet med 19 mio. kr. årligt i 2014-2017, mens det regionale delloft for regional udvikling er nedskrevet med 2 mio. kr. årligt i 2014-2017.

Udgiftslofterne i lov om fastsættelse af udgiftslofter for 2014-2017 er fastsat i 2013-pris- og lønniveau. Der på finanslovsforslaget foretaget en opregning af de gældende udgiftslofter til 2014-pris- og lønniveau. Opregningsfaktoren for de enkelte lofter fremgår af tabel 2.

Tabel 2
Pris- og lønregulering af udgiftslofter

Mio. kr.	Opregningsfaktor (pct.)
Statsligt delloft for driftsudgifter	0,75
Delloft for indkomstoverførsler	1,72
Kommunalt loft for serviceudgifter	1,3
Regionalt delloft for sundhedsudgifter	1,1
Regionalt delloft for regional udvikling	1,8

Der er endvidere på finanslovsforslaget indarbejdet øvrige lignende tekniske korrektioner, jf. budgetlovens § 8, stk. 4. Delloftet for driftsudgifter er således i forbindelse med finanslovsforslaget nedskrevet med 540 mio. kr. årligt i 2014-2017 som følge af en ændring i opsplitning af mellem anlægsudgifter (uden for loft) og driftsudgifter (under loft) på Transportministeriets område i forhold til det forudsatte ved fastlæggelsen af udgiftslofterne. Justeringen skyldes en ændret definition af driftsudgifter i relation til anlægsprojekter, hvor der udover den nationalregnskabsmæssige klassifikation, bl.a. også er lagt vægt på, om driftsudgifterne har kapitalbevarende karakter.

Korrektioner i henhold til Lov om fastsættelse af udgiftslofter § 5, stk. 1

I henhold til Lov om udgiftslofter § 5, stk. 1. kan finansministeren administrativt foretage en omfordeling mellem de to statslige dellofter, hvis dette er begrundet i permanente ændringer i fordelingen af udgifter mellem de to dellofter.

Som led i finanslovsforslaget foretages justeringer som følge af nye initiativer, der samlet set reducerer udgifter under det statslige delloft som indkomstoverførsler med 128 mio. kr. i 2014, 147 mio. kr. i 2015, 148 mio. kr. i 2016 og 151 mio. kr. i 2017. Det statslige delloft for driftsudgifter opjusteres tilsvarende.

Bilag 2

Tabel 1

Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014

Mia. kr., årets priser

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	4,6
Selskabsskat	-1,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	7,4
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2003	2,1
Omlægning af den kommunale momsudligningsordning	-5,9
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Ekstraordinære udbytter under §28	0,7
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
2006 i alt	9,5
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-13,0
Selskabsskat	-1,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	1,0
Omlægning af statslige aktiver	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,6
Ekstraordinære udbytter under §28	0,6
Etårige puljer	-0,3
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
Kompensation fra Esbjerg Kommune sfa. At staten overtager opgaver vedr. Esbjerg havn	0,2
Salg af Scandlines	5,7
2007 i alt	-5,1

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat, inkl. kompensation for indeksobligationer	-23,9
Selskabsskat	0,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	7,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,8
Salg af ejendomme og grunde	0,2
Ekstraordinære udbytter under §28	0,4
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,5
Midlertidig obligatorisk opsparing på 1 pct. Af de statslige driftsrammer	0,8
Efterbetalt efterløn	-0,5
Kapitalindskud i Danmarks grundforskningsfond	-3,0
Udskydelser af statslige projekter og udgifter	0,5
Kapitalindskud i Eksportkreditfonden	-0,2
2008 i alt	-16,8

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014**

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-4,8
Selskabsskat	6,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-3,1
Afgift af udbetalte SP-midler	17,1
Øgede pensionsbetalinger på baggrund af forårspakke 2.0	-2,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,2
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,3
Midlertidig obligatorisk opsparing på 1 pct. af de statslige driftsrammer	-0,9
Nedlæggelse af Fiskeribanken	0,3
Etårige puljer	-1,7
Nedlukning af aktiviteter i Nordsøen	-3,0
Udskydelser af statslige projekter og udgifter	-0,1
Højere EU-bidrag 2007-2009	-1,1
Mindreindtægt vedr. landbrugsstøtte som følge af EU-afgørelse	-0,7
Kapitaludvidelse i SAS	-0,6
Salg og køb af ejendomme og grunde	0,2
Indskud i vækstfonden	-0,5
Fusion af Post Danmark A/S og Posten AB	2,2
COP15	-1,0
Indtægter ved lukning af skibsgarantifonden	0,1
Kapitalindskud i Eksport Kredit Fonden	-0,4
2009 i alt	6,9

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-27,2
Selskabsskat	-1,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-3,8
Afgift af udbetalte SP-midler	1,2
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2007	0,9
Udlodninger fra IØ og IFU	0,1
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
Etårige puljer	-0,6
Kapitaludvidelse i SAS og aktiekøb i DONG mv.	-2,0
Omdannelse af Naviair til selvstændig offentlige virksomhed	-1,2
Overdragelse af gymnasier mv. i forbindelse med overgang til selveje	2,7
Indtægter fra individuelle garantier	0,5
Arbejdsmarkedets feriefond	0,6
2010 i alt	-30,5

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014****Mia. kr., årets priser**

Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2008	4,0
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	12,5
Selskabsskat	2,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	2,7
Udlodninger fra IØ og IFU	0,4
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
Overtagelse af DR's pensionskasse	0,8
Midler fra Det Kommunale Momsfonds kapitalbeholdning	0,2
Kompensation til kommunerne for tilbagebetaling af grundskyld	-0,5
Etårige puljer: Akut-, sosu- og nedrivningspulje	-0,7
Konvertering af lån til aktier i Aarhus Lokalbanc	-0,1
Tab på statslige kapitalindskud i Amagerbanken, EIK Bank, Fjordbank Mors A/S og Max Bank	-2,4
Indtægter fra individuelle garantier	1,6
Tab på individuelle garantier ved Finansiell Stabilitets overtagelse af Amagerbanken	-2,1
Tab på individuelle garantier ved Finansiell Stabilitets overtagelse af Fjordbank Mors	-1,1
Tab på individuelle garantier ved Finansiell Stabilitets overtagelse af Max Bank	-0,5
Statslån til Furesø Kommune	-2,9
Regulering af hensættelser vedr. det almene boligområde	7,8
2011 i alt	22,3

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014**

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	13,5
Selskabsskat	6,0
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-0,1
Ændrede kredittider for tobaksafgifter	0,5
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Udgifter til EU-formandskab	-0,1
Indtægter fra individuelle garantier	1,0
Kompensation til kommunerne for tilbagebetaling af grundskyld	-0,6
Udbetalinger af efterlønsbidrag	-28,4
Konvertering af lån til aktier i Vestjysk Bank	-0,3
Tab på kapitalbeviser i Sparekassen Østjylland og Spar Salling	-0,3
Køb af aktier i DONG Energy A/S	-1,2
Kapitalforhøjelse i Vestjysk Bank	0,2
Nedlukning af anlæg til olie og gasproduktion	-5,0
Færre refusionsudgifter til Folkepension, som følge af overgang til Udbetaling Danmark i 2013	1,0
Nedskrivning af hensættelser på boligområdet	1,4
2012 i alt	-12,1

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	14,0
Selskabsskat	1,8
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-2,9
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Omlægning af kapitalpensionsordningen	20,0
Kapitalindskud i European Investment Bank	1,7
Tab af kapitalindskud i Spar Lolland	-0,2
Færre refusionsudgifter til Folke- og Førtidspension, som følge af overgang til Udbetaling Danmark i 2013	3,2
Merudgifter til Boligsikring og boligydelse, som følge af overgang til Udbetaling Danmark i 2013	-0,9
2013 i alt	37,5

Tabel 1 (fortsat)**Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2006-2014****Mia. kr., årets priser**

Korrektion vedr. pensionsafkastskat	6,4
Selskabsskat	-3,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-2,9
Udlodninger fra IØ og IFU	0,1
Omlægning af kapitalpensionsordningen	20,0
Ændrede regler for momsafregning	-6,4
2014 i alt	13,6

Bilag 3

Tabel 1
Offentlige finanser, 2012-2014

	2012			2013			2014		
	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Forbrug	520,1	521,6	1,5	529,5	529,2	-0,3	539,3	538	-0,8
Overførsler	322,3	323,0	0,7	332,7	332,3	-0,3	340,1	340	0,3
Investeringer	43,4	44,7	1,3	40,7	40,7	0,0	41,8	44	2,3
Renteudgifter	36,4	36,4	0,0	34,3	34,4	0,1	31,7	31	-0,6
Subsidier	47,8	46,7	-1,1	49,9	50,1	0,2	49,7	51	1,4
Øvrige udgifter ¹⁾	91,3	90,2	-1,1	63,5	63,8	0,3	63,2	64	0,4
Udgifter i alt ²⁾	1061,2	1062,6	1,4	1050,6	1050,5	-0,1	1065,8	1069	2,9
Personskatter mv. ³⁾	376,1	374,7	-1,5	414,9	413,8	-1,2	428,6	426	-2,7
Arbejdsmarkedsbidrag	81,7	81,7	0,0	83,0	82,7	-0,2	85,1	85	-0,3
Selskabsskatter	55,5	55,6	0,1	55,2	56,0	0,8	57,8	38	-20,0
Pensionsafkastskat	42,2	42,2	0,0	42,3	36,4	-5,9	25,9	26	0,1
Moms	181,6	181,6	0,0	183,7	184,5	0,8	189,3	189	0,2
Registreringsafgift	13,8	13,8	0,0	13,8	14,7	0,8	14,2	15	1,0
Øvrige indirekte skatter	109,3	109,6	0,3	111,6	111,6	0,0	112,9	113	0,5
Øvrige skatter ⁴⁾	17,0	16,5	-0,5	16,3	15,8	-0,5	16,6	16	-0,5
Renteindtægter	28,1	28,3	0,2	29,8	26,9	-2,8	26,4	22	-4,5
Bruttoestindkomst	35,5	35,5	0,0	36,3	36,2	-0,1	37,1	37	-0,2
Øvrige indtægter ⁵⁾	45,0	45,7	0,7	40,7	40,7	0,0	40,7	63	21,8
Indtægter i alt ²⁾	985,8	985,1	-0,7	1027,7	1019,4	-8,3	1034,7	1030	-4,6

Tabel 1 (fortsat)
Offentlige finanser, 2012-2014

	2012			2013			2014		
	Dec.	Maj	Ændr.	Dec.	Maj	Ændr.	Dec.	Maj	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Offentlig saldo	-75,4	-77,5	-2,1	-23,0	-31,2	-8,2	-31,1	-38,5	-7,4
Renter, netto	8,3	8,1	-0,2	4,6	7,5	2,9	5,2	9	3,9
Offentlig primær saldo ^{b)}	-67,1	-69,4	-2,3	-18,4	-23,7	-5,3	-25,8	-29	-3,6

- 1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.
- 2) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Det offentlige forbrug omfatter indtægter fra salg af varer og tjenester samt beregnede udgifter til afskrivninger, mens Danmarks Statistiks opgørelse af de offentlige udgifter ikke omfatter det offentlige varesalg, der flyttet til indtægtsopgørelsen. Ligeledes indgår beregnede afskrivninger både i de offentlige udgifter og de offentlige indtægter. På den baggrund afviger opgørelsen af de samlede udgifter og indtægter deflatorisk fra Danmarks Statistiks opgørelse.
- 3) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatte, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, afgift af dødsboer og gaver samt andre personlige skatter.
- 4) Øvrige skatter indeholder bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag og efterlønsbidrag).
- 5) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt inputerede (beregnete) indtægter i form af bidrag til tjenestemandspensioner.
- 6) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser før nettorenteudgifter.

www.fm.dk

